

HABARI

INFORMATION OM TANZANIA



58 årg



e-tidning?
Om du vill få tidningen snabbare och spara miljön, maila sten@svetan.org

Glöm ej!
Skicka en aktuell mail-adress till marthakente@yahoo.com så att vi kan informera om möten mm.

Nr 1/2026

Ur innehållet: Bistandsstopp, Roadtrip, Om valvåldet, Gado, The Continent, Tangas bomor

TIDNINGEN HABARI

utges av
SVENSKTANZANISKA
FÖRENINGEN
SVETAN

REDAKTION **epost: habari@svetan.org**

Lars Asker, redaktör mobil 0705 852310
lars.asker133@gmail.com

Eva Löfgren mobil 0702 11 98 68
eva@diversity.se

Sten Löfgren mobil 0708 90 59 59
sten@svetan.org

PRISUPPGIFTER 2026

SVETAN-medlemskap inkl HABARI 300 kr

Familjemedlemskap inkl HABARI 350 kr

Medlemskap exkl HABARI 100 kr

Ungdomsmedlemskap 150 kr

Prenumeration HABARI 250 kr

Enstaka HABARI 50 kr

(Äldre nummer pris efter överenskommelse)

**Betala in korrekt belopp på SVETANs plusgiro
35 95 50-1 – ange på talongen vad det gäller.**

Ange även om eHabari eller papperstidning önskas.

Betalning med mobil via Swish: 1230-269-787

ÄMNESOMRÅDEN i tidigare HABARI

3/14 NAOt, cykelsafari, swahilidag	2/20 Mkapas memoarer, UD-rapport
4/14 Jordbruk och industri	3/20 Hårmode, medicinmän, mm
1/15 Nätverksmessa	4/20 Valanalys, slavhandel, Tumaini
2/15 Zanzibar	1/21 Digital entreprenör mm
3/15 Forskningsamarbete	2/21 Magufulis död, Ndugu, Ekängern
4/15 Valet	3/21 Scania-Ursus-Kibaha
1/16 Valanalys	1/20 Mensskydd, Nordiska skolan, Stig Holmqvist, JOHANNA
2/16 Ungdomar och framtiden	1/22 Revision, Gurnah, Sahlberg död
3/16 Partnerskap för lokal demokrati	2/22 Tingatinga jubileum
4/16 Blandat	3/22 Ushirika wa Neema, Udornas tid
1/17 Volontärarbete	4/22 Songo Mnara, Leakey, Bi Ubwa
2/17 Swahili	1/23 Tanzaling, Sinti bin Saad, Tusker
3/17 Rättsväsende	2/23 Tysk kolonial historia, Sidis
4/17 Turism	3/23 Help to help, Tumaini, Olstad
1/18 Sexuell och reproduktiv hälsa	4/23 Tvättsvamp, Zanzibar, Mission
2/18 Handkapp, hälsa mm	1/24 Camping med Iringa Girls mm
3/18 Svetans 50 årsjubileum	2/24 Tumaini, Mkomazi, Ihushi
4/18 Religion	3/24 Joan Wicken, SGR-järnvägen
1/19 Tanzaling, Sten Rylanders tal	4/24 Rufiji, Malari, ELCT Roadtrip
2/19 Kultur: Tingatinga, Makonde...	1/25 Tjuvskytte, Nostalgiresa, Media
3/19 Grindar som statusmarkör	2/25 Tumaini, Biståndet, Rufiji
4/19 Kibaha 50 år	3/25 Swahili, Handeni-skola
1/20 Mensskydd, Nordiska skolan	4/25 Ambassadörmöten, Valprotester

Eftertryck eller utdrag ur artiklar får endast ske med författarens tillstånd.
Citera oss gärna, men ange källan!

Omslagsfoto: Vanja fick snabbt lekkamrate under safarin. Här vid torkstall för kaffeböner (se sid8). Foto: Kicki Ahlén

Flyeralarm AB, Stockholm 2025, ISSN 0345437
Tryckt på miljövänligt papper

sid 2 - Habari 1/2026

SVETAN

www.svetan.org
[www.facebook.com/
SvenskTanzaniska](https://www.facebook.com/SvenskTanzaniska)

Postadress:
c/o Martha Kente Andersson
Smögengatan 20
416 74 Göteborg

STYRELSE

Jeanette Olsson, ordförande
msjeanetteolsson@hotmail.com

Martha Andersson, kassör
marthakente@yahoo.com

Seynab Haji, sekreterare
seynab.haji6@gmail.com

Rehema Prick, ledamot
rehema.prick@telia.com

Linus Dunkers, suppleant
linus@dunkers.nu

Lars Asker, ledamot Habari
lars.asker133@gmail.com

Kulturutskottet:

Hans Persson, ledamot
hansgpersson@gmail.com

Eva Åhlén, ledamot
evaahlen53@gmail.com

LOKALREPRESENTANTER

Erland Hillby
Herrhagsv 190, 752 67 Uppsala
tel 076 820 70 59

Gunilla Lundahl
Föreningen Tandala
Nöbbelövs Torg 29, 22652 Lund
tel 076 866 60 39

Rehema Prick
Franks gata 8, 45772 Grebbestad
tel 070-732 20 21

Ta gärna kontakt med en lokalrepresentant om du t.ex. vill veta mer om Tanzania, undrar över hur det är att arbeta där eller vill få tag i någon som kan komma och prata om Tanzania. Vill du bli lokalrepresentant ta kontakt med ordföranden!

STÖDPROJEKT

Tumaini Children's Center

Kontaktperson Jeanette Olsson
<http://futurewithhope.se/tumaini/>
Bankgiro 552-8161

Tanzanias ambassad

Tel 08732 24 30 /31
Näsby Allé 6, 183 55 TÄBY
epost: mailbox@tanemb.se
www.tanemb.se

Redaktörens spalt



Det är med bestörtning och sorg vi har bevittnat valet och våldet efter valet i Tanzania. Landet som stått ut som det fredliga undantaget i Afrika. Det kommer att ta lång tid att reparera förtroende och anseende, både internt och externt.

Till detta kommer USAs svek som innebära stora svårigheter för hela hälso- och sjukvårdsektorn. Som vanligt drabbas främst barn och kvinnor och inte minst Aids sjuka.

Det kraftigt minskande svenska biståndet när det som bäst behövs är också en skamfläck.

Som en kontrast till all bedrövelse är reseskildringen i detta nummer en påminnelse om det Tanzania vi minns och de nära och varma relationer som fortfarande finns mellan våra folk.

Gatubarnsprojektet Tumaini i Bukoba rullar på. Svetan stöttar projektet med hjälp av bidrag från Idunastiftelsen och Bukobahjälpen (<https://bukobahjalpen.se/>) som glädjande nyligen har fått Sida-bidrag för projektet till 2028. Rune Hellberg från Bukoba-hjälpen med sällskap besökte Tumaini i januari.

Bukoba drabbades mycket lindrigt av oroligheterna efter valet och det lugnade snabbt ner sig.

Svetans årsmöte är planerat till lördagen den 21 mars kl. 14, i Solidaritetshuset på Södermalm i Stockholm, se vår hemsida och Facebook. Årsmötet planeras som hybridmöte med möjlighet att delta både på plats och digitalt, med temat te och kaffe, inklusive inslag om rättvis handel, liksom med uppdatering om läget i Tanzania.

Till sist vill jag påminna om att **betala medlemsavgiften** så vi kan fortsätta ge ut Habari.

Lars Asker

Dousa vilseleder om Tanzania

Att som biståndsminister Benjamin Dousa hävda att svenskt bistånd inte gett några resultat är inte bara djupt okunnigt, utan direkt vilseledande när evidens visar motsatsen. Tvärtom är tillväxten hög och biståndets andel av BNP blir allt längre. Regeringens beslut minskar våra möjligheter att få tillgång till denna viktiga marknad, skriver forskarna Jonas Ewald och Lennart Wohlgemuth som båda följt utvecklingen i Tanzania under flera decennier.

Det är självklart att Sverige ska stödja Ukraina. Ett starkt och uthålligt stöd till Ukraina ligger i vårt eget, Nordens och Europas säkerhetsintresse – både på kort och lång sikt. Däremot är det orimligt att detta vårt eget centrala säkerhetsintresse ska finansieras genom biståndsbudgeten. Särskilt problematiskt är förslaget att göra det genom att avveckla det bilaterala biståndet till några av världens fattigaste länder.

Att hävda, som biståndsministern gjort i flera intervjuer, att ingen utveckling skett i länder som Tanzania och Moçambique sedan 1970-talet och att svenskt bistånd inte gett några resultat är inte bara djupt okunnigt, utan direkt vilseledande. Biståndsministern baserade sin omlagda biståndspolitik på att han ”känner” att socialistiska länder som Tanzania och Moçambique inte har utvecklats och att svenskt bistånd inte bidragit till utvecklingen i dessa länder (Göteborgsposten 5/12 2025). Vi vill nedan peka på att evidensen pekar i motsatt riktning. Även om många utmaningar naturligtvis finns kvar.

Snabb ekonomisk och social omvandling Tanzania genomgår för närvarande en omfattande ekonomisk och social omvandling, där det svenska utvecklingssamarbetet har bidragit inom flera centrala sektorer. Enligt Internationella valutafondens rapport från oktober 2025 beräknas den ekonomiska tillväxten uppgå till omkring sex procent under 2026 – en nivå som i stort sett har varit stabil under de senaste två decennierna. Samtidigt förväntas inflationen förbli låg, på cirka 3,4 procent. Landets BNP per capita har ökat markant, från 304 USD år 1960 till 1 224 USD år 2025, vilket motsvarar en fyrdubbling sedan mitten av 1970-talet. Tanzania klassificerades 2021 som ett lägre medelinkomstland.

Det innebär inte att det inte finns många utmaningar. Den relativt snabba tillväxten under de senaste femton åren har i hög grad drivits av kapitalintensiva investeringar i infrastruktur och energi. Ett av de mest framträdande exemplen är Afrikas första elektrifierade snabbtågsjärnväg, som invigdes 2024 mellan huvudstaden Dodoma och landets ekonomiska centrum Dar es Salaam. Järnvägen förväntas inom kort förlängas till Mwanza och därefter vidare

mot Rwanda och Kongo. Därtill har vägar och broar moderniserats och byggts ut i stor skala. Även energisektorn har expanderat, bland annat genom färdigställandet av Julius Nyerere-dammen, som nu tagits i drift och producerar 2,1 MW vattenkraft. Gasutvinningen har intensifierats och gasbaserad elproduktion, liksom gasdrivna bussystem i Dar har etablerats.

Trots omfattningen av dessa investeringar har de dock genererat relativt få nya arbetstillfällen, vilket understryker att tillväxten i stor utsträckning varit kapital- snarare än arbetskraftsdriven. I Tanzanias nya utvecklingsplan (Vision 2050) är huvudmålet att skapa en inkluderande, jobbskapande, diversifierad och konkurrenskraftig ekonomisk utveckling baserad på produktivitet, innovation och en stark privat sektor.

Utvecklingsbiståndet har traditionellt haft stor betydelse för Tanzania, men dess relativa roll har successivt minskat i takt med att ekonomin vuxit och diversifierats. Bistånd per capita uppgick till 18 USD år 1975, steg till 44 USD 1990 och till 46 USD 2023. Mätt som andel av bruttonationalinkomsten (BNI) utgjorde biståndet 1,4 procent år 1961, ökade till 5,1 procent 1975, nådde sin topp med 19,4 procent 1991 och har därefter minskat till 3,9 procent år 2023. Sedan början av 1990-talet har därmed biståndsberoendet sjunkit till ungefär en femtedel av sin tidigare nivå.

Även sociala indikatorer visar tydliga framsteg. Barnadödligheten har minskat drastiskt, från 241 per 1 000 födda, (1962) till 39 per 1 000 födda år 2023. Idag är i princip alla barn inskrivna i grundskolan, och ungefär hälften fortsätter till gymnasiet, men av dem går bara 20 procent färdigt gymnasiet. Antalet universitetsstudenter har ökat från runt 2 500 1975 till strax under 350 000 år 2023, vilket är strax under 5 procent av åldersgruppen. Medellivslängden har ökat från 49 år 1975, till 67 år 2023. Andelen av befolkningen som lever i fattigdom har sjunkit från omkring 70 procent på 1970-talet till cirka 35 procent 2025.

Den ekonomiska strukturen har också förändrats. Jordbruket har diversifierats och produktiviteten har ökat. Gruvnäringen, särskilt inom guldutvinning, har blivit



Benjamin Dousa när han 5 dec meddelar att det bilaterala biståndet till bl.a. Tanzania skall upphöra.

en central del av ekonomin, och små och medelstora företag har vuxit fram inom både varu- och tjänstesektorn. Turism är en snabbt växande del av ekonomin, inte minst på Zanzibar. Befolkningen vuxit från 9,9 miljoner 1960 till drygt 65 miljoner år 2025, och väntas fördubblas till omkring 130 miljoner år 2050. Med 50 procent av befolkningen under 18 år utgör den unga generationen en enorm utvecklingspotential – men också en källa till oro om inte en inkluderande ekonomisk och social utveckling säkerställs.

Generation Z allt viktigare

Det växande missnöjet bland unga – i synnerhet Generation Z – kan analytiskt förstås som ett resultat av ett växande frustrationsgap. Trots att Tanzania uppvisar stabil makroekonomisk tillväxt har denna inte översatts i en motsvarande ökning av arbetstillfällen eller i en accelererad minskning av fattigdomen. När utbildningsnivån ökar skapar digital informations spridning och urbanisering nya livsförväntningar. När dessa inte infrias tenderar politisk frustration att intensifieras.

Utvecklingen är inte unik för Tanzania. Erfarenheterna från Arabiska våren, från Kenya 2024, Madagaskar 2025 och protesterna i samband med Tanzanias val den 29 oktober, illustrerar en global trend. Unga generationer utmanar etablerade maktstrukturer när socioekonomiska möjligheter inte utvecklas i takt med deras aspirationer. Kanske ser vi början på nya sociala rörelser drivna av de yngre generationerna som kräver förändringar som leder till minskad korrupktion, en snabbare och inkluderande samhällsutveckling.

Riskerna förstärks av statliga säkerhetsapparaters historiska benägenhet att möta

protester med hårda metoder. Empirisk forskning från liknande exempel visar att tidiga och oproportionerliga säkerhetsinsatser ofta fungerar som eskalerande snarare än dämpande faktorer, genom att underminera statens legitimitet och skapa incitament för mer konfrontativ mobilisering.

I ett bredare regionalt perspektiv utgör Tanzania och Moçambique potentiella tillväxtmotorer i östra och sydöstra Afrika, förutsatt att den politiska utvecklingen förblir stabil. Båda länderna har växande marknader, betydande befolkningsunderlag och stora naturresurstillgångar som – vid effektiv och transparent förvaltning – kan generera omfattande möjligheter både för inhemsk utveckling och svenska intressen. Men den strukturella sårbarheten är påtaglig: om politisk oro eskalerar riskerar inte bara den inhemska utvecklingen att stagnera, utan även grannländer att påverkas genom ökade flyttströmmar, handelsstörningar och spridningseffekter av konflikter. En sådan utveckling skulle också få direkta implikationer för europeiska och svenska intressen.

För det första kan ökad instabilitet öka migrationsflöden från regionen.

För det andra minskar investeringsviljan hos internationella företag, inklusive svenska aktörer, vilket i sin tur försvårar ekonomisk diversifiering och fördjupad handel.

För det tredje är både Tanzania och Moçambique rika på råvaror som är centrala för den globala gröna omställningen – gas, olja, guld, samt i synnerhet uran och sällsynta jordartsmetaller. En destabilisering av dessa leveranskedjor skulle få bredare geopolitiska konsekvenser.

Ett kraftigt nedtrappat engagemang riskerar att reducera Sveriges politiska och ekonomiska handlingsutrymme. Mot denna bakgrund framstår Sveriges långvariga partnerrelationer i regionen – uppbyggda under mer än sex decennier – som en strategisk tillgång. Ett kraftigt nedtrappat engagemang riskerar att reducera Sveriges politiska och ekonomiska handlingsutrymme i ett område som blir allt viktigare. Biståndsministern gör den största förändringen någonsin i biståndet. Men till skillnad från hur landstrategier tidigare utvecklats genom omfattande konsultationer med olika aktörer som har kunskap om landet, så har detta beslut fattats utan större debatt eller konsultationer.

Civilsamhälle viktigt

Svenskt bistånd har bidragit till att stärka Tanzanias civilsamhälle och demokratiseringsprocesser. Partnerskap med organisationer som Legal and Human

Rights Center, Human Rights Defenders Coalition, Twaweza och Tanzania Media Council har bidragit till att upprätthålla kanaler för information, ansvarsutkrävande och medborgerligt deltagande. Samarbete med civilsamhället har byggt långsiktiga nätverk, och skapat plattformar för dialog. Genom att förbättra formella kontrollmekanismer har Sverige bidragit till ökad transparens och stärkt legitimiteten i det demokratiska systemet.

Statliga institutioner behövs också

En annan nyckelkomponent i Sveriges engagemang har varit att stärka institutioner som utgör fundament för demokratiskt ansvarsutkrävande: Riksrevisionen, CHRAGG – ett konstitutionellt oberoende organ som övervakar och främjar mänskliga rättigheter samt god förvaltning och Statistiska centralbyrån - dessa institutioner säkerställer granskning av offentliga medel, skydd av mänskliga rättigheter och tillgång till oberoende samhällsdata.

Stödet utgör klassiska investeringar i institutionell kapacitet. Genom att förbättra procedurer för insyn, granskning och informations spridning skapas förutsättningar för både statliga och samhälleliga aktörer att hålla regeringen ansvarig. Ett abrupt tillbakadragande skulle därför riskera att underminera centrala pelare i Tanzanias demokratiska infrastruktur.

Därför ska vi finnas på plats

Trots omfattande stöd har Tanzania de senaste åren utvecklats i en tydligt auktoritär riktning. Mellan 2015 och 2021 krympte det politiska utrymmet kraftigt genom inskränkningar av oppositionens rättigheter, medicensur och begränsningar för civilsamhället. Den politiska öppning som följde 2022 gav hopp om reformer: oppositionen mobiliserade för en demokratiskt förankrad konstitution, reviderade vallagar och en oberoende valkommission.

Inför valet 2024–2025 stängdes utrymmet återigen. Oppositionskandidater ute-stängdes, media tystades och civilsamhället begränsades. I april 2025 arresterades oppositionens huvudkandidat, Tundu Lissu, anklagad för högförräderi efter att ha krävt reformer innan valet och hotat att CHADEMA skulle bojkotta valet om detta inte genomfördes. CHADEMA tilläts inte nominera riksdagskandidater. Det näst största oppositionspartiets presidentkandidat tilläts inte heller att ställa upp i valet. Journalister och aktivister utsattes samtidigt för kidnappningar och flera är fortfarande försvunna. Viktiga sociala media som Jamiiforum och X stängdes ned.

När de uppenbart manipulerade valet genomfördes den 29 oktober utbröt protester

i samtliga större städer. Staten svarade med tårgas, vattenkanoner och skarp ammunition. Undantagstillstånd infördes, internet stängdes ner och landets institutioner – inklusive universiteten – hölls stängda i sex dagar. Det verkliga valdeltagandet kan ha varit mycket lågt, enligt civilsamhällesobservationer. Inga utländska journalister tilläts komma in i landet och rapportera, och de inhemska kunde inte inhämta information, eftersom utgångsförbud rådde, transporter var nedstängda och internet släckt.

Den nyutropade presidentens påstådda 97 procent av rösterna saknar all legitimitet. Utan opposition är detta i praktiken en återgång till ett enpartisystem. Oppositionen kräver att valet ogiltigförklaras, vallagar reformeras och nyval genomförs. Vilket avvisas av regeringen. Inför de fredliga demonstrationerna som planerades till Tanzanias självständighetsdag den 9 december förklarade presidenten den 5 december att protesterna skulle betraktas som statskupp-försök – vilket effektivt kriminaliserade all form av samhällelig mobilisering. Alla tillgängliga polisstyrkor patrullerade de största städerna den 9 december, befolkningen uppmanades att hålla sig hemma. Inga protester kunde genomföras.

I denna snabbt försämrade situation blir internationell närvaro och stöd helt avgörande. När politiskt utrymme krymper, kritiska röster tystas och opposition kriminaliseras är det centralt att externa aktörer fortsätter att bevaka situationen, stödja civilsamhället och bidra till att grundläggande demokratiska rättigheter inte utplånas.

Risker med ett tillbakadragande av svenskt bistånd

Sveriges relation med Tanzania bygger på decennier av samarbete, förtroende och kunskapsutbyte. Ett abrupt tillbakadragande riskerar att:

- Försvaga Sveriges politiska och ekonomiska inflytande och underminera möjligheter till framtida dialog.

- Minska våra möjligheter till tillgång i framtiden av viktiga mineraler och andra resurser.

- Driva Tanzania ännu mer än hittills närmare auktoritära stormakter som Kina, Ryssland och Förenade Arabemiraten.

- Öka risken för intern instabilitet, då auktoritärt styre kombinerat med utebliven inkludering utveckling riskerar att urholka samhällskontraktet och skapa framtida konflikter.

Rikta om i stället för att lägga ned

Sverige bör inte lämna tanzaniska medborgare och civilsamhället utan stöd i ett läge

där demokratiska friheter snabbt monteras ned. En mer strategisk inriktning vore att:

- Frysa eller omrikta stöd via statliga institutioner där risken är stor att legitimering av ett auktoritärt styre sker.

- Bibehålla – och helst stärka – stöd utanför statsapparaten, särskilt till civilsamhälle, media, aktivister, lokala demokratiska initiativ och fattiga som direkt gagnats av svenskt bistånd och inte kan hållas ansvariga för statens agerande.

Ett sådant inriktat stöd skulle säkerställa fortsatt internationell närvaro, skydda centrala demokratiska aktörer och bidra till

långsiktig stabilitet – utan att samtidigt stärka en allt mer repressiv stat.

Jonas Ewald och Lennart Wohlgemuth

Detta är en något kortad version av en artikeln i *Globalbar Magazine* 12/12 2025.

Den 16 december hade Tanzanias ambassadör Mobhara Matinyi, en lång debattartikel införd i *Aftonbladet* där han går i polemik mot biståndsminister Benjamin Dousa, bl a i nio punkter där han lyfter fram den utveckling som skett i landet sedan självständigheten 1961.

Jonas Ewald är universitetslektor inom freds- och konfliktstudier vid Linneaus universitet med fokus på östra Afrika, demokratiprocesser och konflikter samt bistånd. Han har följt utvecklingen i Tanzania sedan 1980-talet.

Lennart Wohlgemuth är gästprofessor emeritus i Afrikakunskap med speciell inriktning på svensk och europeisk biståndspolitik vid Göteborgs Universitet. Lennart har tidigare arbetat på Sida och varit direktör för Nordiska Afrikainstitutet. Han har skrivit om och utvärderat biståndet till Tanzania ända sedan 1960-talet.

Voices about the election violence

Here are some testimonies from different parts of Tanzania about the demonstrations in connection with the October election that were published in the online newspaper *The Continent* under the heading: **Beneath Suluhi's Blackout, a Blanket of Violence.**

Samia Suluhi Hassan ran all but unopposed in Tanzania's presidential elections on 29 October. Her would-be main challenger, Tundu Lissu, was in prison on treason charges and his party was barred from the ballot. And so it came to pass that the incumbent, Suluhi, received nearly 98% of the vote, according to the official results. The only surprise came from the streets when protests broke out on election day. Under the cover of an internet blockade, security forces met the protesters with force. Official statements now claim it was all nothing but a few skirmishes with "foreign" rioters. We asked our readers in Tanzania what happened where they were. Thirty-seven responded. Here are a few of their responses – in their own words.

Dar es Salaam, Tabata. Protests began around 2pm on election day. About 50 protesters were involved in our neighborhood and some were on boda-bodas. At that time, there were no injuries. We could see smoke from car tires. We heard our local government office – where the polling station was – had been invaded and ballot boxes destroyed. We saw a burning building from afar. The internet was shut down, then a curfew was declared. In the evening, police started shooting bullets and teargas canisters. Many police cars arrived and people scurried to safety. In the night, and the following days, we continued to hear gunshots and heard stories of people shot while buying food in the streets. The curfew did not just start at 6pm: we were scared to leave the house all day. Shops would open only briefly as shopkeepers weighed the risk to sell basics like water

and flour. Calls were not coming in or going out. The majority of the people would have also wanted to go to the streets. We need reforms badly but the situation turned violent. It's unfortunate that people died. We salute those young people who sacrificed their lives for the sake of change. Daily activities are now slowly resuming but schools have not [as of Tuesday]. (Woman, 35-44 years). * Boda-Boda = motorcykeltaxi.

Dar es Salaam, Kariakoo. I live in Kariakoo which is one of the spots where intense protests happened. It was really not a beautiful sight to see – the officers really let loose on these protesters. My sister and I were very shocked to see the ruthlessness. I saw a lifeless body on the ground. Some schools, supermarkets, and gyms have reopened (as of Wednesday). People are buying food and other supplies in bulk. Cooking gas is going for 15,000Tsh (about \$6) on the black market instead of the usual 3,000Tsh (Resident, age 18-24).

Dar es Salaam, Bagamoyo Rd. I was afraid and stressed because I couldn't access the internet. I also heard a lot of shootings. I saw pictures of a shop owner who was shot dead trying to close his shop. My friend was nearly shot but hid with other people. After a silence the men who were shooting – said to be secret service and sent by the president's son – must have thought they were dead. Many fuel stations were burned, especially Lake Oil stations which allegedly belong to the son of the former president Jakaya Kikwete. A bus allegedly owned by Finance Minister Mwigulu



Nchemba, was burned and people stole cooking-gas cases from a business owned by Rostam Aziz, a businessman and politician. A shop belonging to rapper Billnas was burned. So too was a restaurant belonging to musician Shilole. Both celebrities had praised the government before the election. I heard police stations and local government offices were burned in the city centre, and in Mabibi, Ubungu, Mabibo, Sokoni and Mwisho. We were supposed to go back to college on Monday but we didn't go and there has been no news on when we can. (An engineering student).

Dar es Salaam, at a hospital. There was anger and despair at my workplace – one of the hospitals in Dar es Salaam – where





I was trapped for days. I saw about 80 bodies and hundreds of casualties, mostly due to gunshots. Even children as young as four weren't spared. Normal life has started resuming but in my neighborhood families are grieving the dead and looking for missed ones. There was no election in Tanzania. We are used to unfair elections in this country but this time even that was snatched away. (Man, age 25-34).

Arusha town. In Arusha alone, more than 500 people may have been killed. We are in a state of mourning, filled with rage and a great deal of uncertainty. We are afraid to stand out in case we are perceived as a threat. We believe that our daily activities are closely monitored and anything can trigger a devastating response. There is also an overwhelming amount of information coming out – lies from the government and sobering truths from the few people who are brave enough to speak and share. The protests started peacefully in Sakina. Then the police began to shoot live bullets towards the protesters to separate them. The protesters retaliated by burning police stations, government buildings, and businesses linked to the government, including hotels and petrol stations allegedly owned by the president's son and the former president's family. The retaliating masses overpowered the violent police and this was when a new force came into the mix: soldiers allegedly from Uganda, Burundi, Rwanda, and Zimbabwe. They entered the scene with white cruisers or vans and killed people en masse, whether they were protesting or not. This was mainly true at night when the government imposed a curfew. By this time, the internet was shut down and information was not easily accessible, so a lot of people died from not knowing about the curfew. Influencers did their best to inform those who still had internet access about the si-



sid 6 - Habari 1/2026

tuation on the ground. The first night was a massacre – we heard bullets and bombs throughout. After a few days, the Tanzanian army began patrolling the town. It is the first time we have seen that many guns on the street. Small groups of protesters were still demonstrating and we were told other regions were also rioting. We have now been told to go about our usual business and that there were a few Tanzanian deaths. The government says foreigners came into the country to riot and is even deporting some Kenyans and others to prove the point. They say influencers organized by Kenyans, Malawians, and other neighbors rallied us into rioting but they have sorted this out and they are all gone now. The opposition party, Chadema, has declared a seven-day mourning period. The ruling party and its supporters – nicknamed Chawa (“lice” in KiSwahili) – are posting celebratory and other out-of-touch messages on social media. The government is rumored to be collecting the dead from hospitals to keep the death count unknown and small. (Woman, age 25-34).

Arusha Kisongo. I am not sure we have collectively ever felt the anguish and helplessness as brought by the events of 29 October and ensuing days. I live in a suburban area. All was quiet here but tourists are scarce now because most airlines chose to avoid our destination. My family in Dar es Salaam did not leave the house for six whole days. When we spoke to check in, I could hear bullet sounds in the background. For four days, day and night, bullets and tear gas were going non-stop. On one call, my three-year-old niece asked “na huko kuna bunduki” – are there guns there too? It felt like my family was in the midst of a bleak civil war and there was nothing I could do to help. Now people are getting back to business but with limited internet access, long lines at fuel stations, and soldiers everywhere. It will be a while, I feel, before Arusha's tourism sector is fully back, the safari capital of Tanzania. (Woman, age 25-34).

Lake zone, at a hospital. I work as a surgeon. The amount of death I witnessed at my public hospital was unbearable. The mortuary had more than 300 dead bodies, some as young as six and eight years old. We operated for three straight days without rest and ran out of blood products. I don't know what to say. The worst part is that police lorries took the bodies away a few days ago. People will search for their relatives without finding them. I don't know how to move on from this trauma. (Man, age 35-44).

Mwanza. It's been a weirdly sad experience. The so-called protesters caused massive destruction robbing businesses and financial institutions, and looting. Some were shot dead, others injured or arrested. I saw six bodies. Life has now returned to normal but the violence was deeply unsettling. What was meant to be an expression of frustration became criminal chaos. The right to protest and freedom of speech were violated by those pretending to stand for them. (Man, age 25-34)

Mbeya. A bullet landed just outside my front door. For five days, my house echoed with the relentless sounds of gunfire and explosions. We couldn't sleep: fear gripped us in ways words can hardly describe. Death and injury have swept through our community, and as I write this, countless families are mourning their loved ones. (Man, age 35-44).

Zanzibar. We are in disbelief, sadness, and shock. In Zanzibar there were no protests. The election process here went smoothly although, as expected, it was way more blatantly rigged than usual. Armed groups called Mazombis were rumored to be beating up people in poorer areas. The ferry shut down because of the chaos in Dar es Salaam, affecting us economically, especially with our growing tourism industry. We depend on mainland Tanzania for produce like vegetables and meat. With the internet shut down, ATMs barely worked and card-payment systems were down. We are getting back to business with a slow and throttled internet. Many websites are barely usable and even the use of a VPN* doesn't always help. As a woman, I cannot believe we have come to this with our first female president. The abductions and torture of foreign and local activists is completely disheartening. Navymen practice marching ahead of the Zanzibar presidential inauguration. The International Criminal Court or International Court of Justice to look into all these horrific events. (Woman, age 35-44) .

Nzega. Most people are not happy but won't say it because they fear their lives will be in danger. In some areas, relatives are being denied the right to take the bodies of loved ones who were shot during the chaos. In Kahama town, they were forced to sign a document declaring their relatives lost their lives to natural causes. Normal activity is slowly resuming but people are in disbelief that the president-elect can remorselessly resume office. (Man, age 35-44).

The Continent 2025-11-08

David Isaksson årets FUF-pristagare

Global Bar Magazines chefredaktör David Isaksson får FUF-priset 2025 från organisationen Föreningen för utvecklingsfrågor (FUF). – Det känns otroligt roligt! Priset är ett viktigt erkännande för den journalistik som vi bedriver, säger David Isaksson.

Föreningen för utvecklingsfrågor

I mer än 50 år har organisationen Föreningen för utvecklingsfrågor (FUF) samlat aktörer från akademi och politik samt myndigheter, civilsamhälle och näringsliv som vill lära sig mer om, och diskutera, globala utvecklingsfrågor. FUF förmedlar också praktikanter till biståndsorganisationer och myndigheter.

FUF-priset delas ut till personer och organisationer i Sverige som styrelsen anser gjort särskilt goda insatser som främjar en hållbar global utveckling.

Prismotivering

Så här motiverade styrelsen valet av 2025-års FUF-pristagare: ”David Isaksson tilldelas FUF-priset 2025 för sitt långvariga och engagerade journalistiska arbete och för sin roll som grundare, och chefredaktör, för *Global Bar Magazine*. Genom kunskapsbaserad och oberoende bevakning har han bidragit till ökad information, debatt och politiska samtal om bistånd och globala utvecklingsfrågor. Ett arbete som är särskilt viktigt i en tid då internationell solidaritet och bistånd är under angrepp både som idé och praktik.”

Global Bar Magazine

Global Bar Magazine startades under pandemivåren 2020 och fyller därmed snart

sex år. Tidningen som publicerar dagliga nyheter kring globala frågor med fokus på bistånd och utveckling drivs huvudsakligen ideellt.

– Världen är oförutsägbar, polariseringen ökar, samtidigt som utvecklingen i världen på många områden går bakåt. Samtidigt minskar biståndet och det som är kvar blir allt mer instrument för andra politiska frågor. Idag är det därför kanske viktigare än någonsin att granska biståndet – men också att ge en annan bild av världen, säger David Isaksson.

Vad är en bra biståndsgranskning? I intervjun med FUF i samband med priset får David Isaksson också flera frågor kring hur det är att granska biståndet.

Vad är nyckeln till en riktigt bra biståndsgranskning? – Det kan låta lite tråkigt, men väldigt mycket handlar om att begära ut och läsa stora mängder dokument. Det svåra är inte sällan att veta vad man ska begära fram. Det är därför det är så otroligt viktigt att personer har förtroende för vårt arbete och tipsar oss. Sen är det så numera att både Sida och UD i allt högre grad försöker undvika att skriftligt dokumentera det som sker fram till ett beslut. Sedan gäller det att vara saklig och faktabaserad. Åsikter hör hemma i debatt eller analyser. En bra granskning talar fakta ofta för sig självt.

– Jag vill understryka att i allt detta har vi stor hjälp av personer som tipsar oss och därför vill jag påminna om det skydd som finns i grundlagen. Meddelarfriheten innebär att alla statligt anställda har rätt att tala med media. Det är brottsligt för myndigheten att efterforska vem som talar med media. Vi som journalister har också skyldighet att skydda våra källor så man kan alltid vara trygg i kontakten med oss. Vill du också stödja granskande journalistik? *Global Bar Magazine* har inga bidrag eller statliga pengar. Det är genom ideellt arbete, prenumeration och annonser som tidningen kan ges ut.

Global Bar Magazine 2025-12-27

Sida gav i många år ut tidningen *Omvärlden* om bistånd och utvecklingsfrågor. Den finansierades av Sida men hade redaktionell självständighet enligt svensk presslagstiftning. Det började 1970 med *Rapport från Sida* som efterträddes av *Omvärlden* som gavs ut 1994 – 2014 för att fortsätta i digital form till nedläggningen 2024. *Omvärldens* roll har delvis tagits över av webbtidningen *Global Bar Magazine*. /red

Svenskt bistånd blöder!

”Biståndspengarna ska inte gå till konsulter och tidskrifter”.

Svenskt bistånd blöder kunskap. När Sida väljer konsulter framför sin egen personal, saknar förmåga att analysera resultaten och inte ens har någon utvärderingspolicy, tappar biståndet sin effektivitet. Finns det evidens för att akuta humanitära insatser bygger samhällen bättre än långsiktigt arbete för arbete och tillväxt? Svaret är nej.

Biståndspolitiken kräver evidens – inte de improvisationsövningar vi ser i dag, skriver nationalekonomerna Andreas Madestam och Jakob Svensson i en artikel på **DN. Debatt 31/12 2025.**



Årets FUF-pristagare David Isaksson i en bokhandel i Ahmedaba. Bild: Privat.

Tanzania i vårt hjärta - en Road Trip

När vi, Jon-Erik och Harriet Rehn, berättat om vår mångåriga tid och kärlek till Tanzania var det flera av våra vänner i Portugal, där vi numera bor, som blev intresserade. Tanken på att göra en resa med dem för att visa ”vårt” Tanzania, dvs besöka platser där vi bott och arbetat samt uppleva några fina naturupplevelser, började träda fram.

Efter flera månaders förberedelser blev resan äntligen av. Jon-Erik och jag reste till Tanzania i början av januari 2025 och våra sju gäster anlände till Moshi den 22 januari. Bland gästerna fanns 7-åriga Vanja med sin mor Elsa Ahlén och mormor Kicki Ahlén. De övriga var Ann-Britt Lennartsson och Per Erik Håkansson samt Elisabeth Salmi Andersson och Björn Andersson. Totalt var vi alltså nio personer och behövde en stor bil för att rymma oss alla. Vi hade förmånen att kunna hyra en 9-sitsig Toyota Landcruiser av våra goda vänner på JM Tours i Arusha. Jon-Erik har det körkort som krävs för att köra detta fordon och han var alltså den som satt bakom ratten hela den 2769 km långa bilresan. Vi besökte Moshi, Karatu, Ngorongoro, Serengeti, Mugumu, Tarime, Mwanza, Babati, Kibaya, Tarangire och slutligen Arusha där resan avslutades den 8 feb. Allt fungerade som planerat och vi blev hjärtligt mottagna på alla de ställen vi arbetat och besökt tidigare.

Två av våra medresenärer har skrivit var sin reseberättelse och vi vill gärna återge dem här.

Per Eriks berättelse

Tre veckor är ju ingenting, men för oss som tidigare aldrig ens satt vår fot i Afrika gav dryga tre veckor i Tanzania massor av minnen – och vänner - för livet. Vi delade dagarna ungefär lika mellan safari och kulturupplevelser. Båda delarna var lika starka, båda gav minnen som stannar kvar långt bortom foton och anteckningar. Vi anade att resan skulle bli spännande,

men att den skulle bli så positiv, lärorik och full av överraskningar – det hade vi inte kunnat föreställa oss. Följ med oss på en resa som rymde sol och bad, lejon och elefanter, familjemiddagar, kaffeceremonier – men också punkterade däck och översvämmade vägar.

Vi är ett svenskt par som numera bor i Portugal. Genom vårt nya liv här har vi fått vännerna Harriet och Jon-Erik Rehn, som många Tanzania-vänner säkert känner till. De har tillbringat stora delar av sina liv i Tanzania och när de nämnde att de skulle resa dit igen tvekade vi inte att be om att få följa med – om de orkade med oss förstås. Till vår stora glädje blev planerna verklighet i början av 2025. Redan under hösten började vi alla drömma och planera. Tre veckor går fort, och en hel del realism krävdes för att välja rätt bland allt vi ville uppleva.

Resan tar sin början

I våras bar det äntligen av. Vi var nio vänner i åldrar från 6 till drygt 70 år, en lagom stor grupp för att hålla ihop och dela upplevelsorna. Yngsta resenären, Vanja, reste med både sin mamma och mormor. Att vi fick en liten språkkurs i swahili av Jon-Erik innan vi åkte gjorde resan ännu rikare – att kunna hälsa artigt på människor på deras eget språk öppnar alltid dörrar.

Vi två, Ann-Britt och jag, inledde äventyret med några dagar på Zanzibar. Där möttes vi av kritvita stränder, turkosblått hav och doften av kryddor. Vi promenerade genom Stone Towns slingrande gränder, ett självklart men ändå oförglömligt turistmål.

Paje Beach, där vi bodde, var knappast det ”riktiga” Tanzania – men för oss handlade det om att vila, njuta av maten och samla energi inför resten av resan.

När vi flög vidare till Arusha mötte Harriet och Jon-Erik oss på flygplatsen, tillsammans med den Toyota Landcruiser som nästan skulle bli vårt hem de kommande veckorna. Här började det verkliga äventyret.

Safari och savann

Vi besökte några av Tanzanias mest ikoniska nationalparker: Ngorongoro, Serengeti och Tarangire. Att se elefanterna vandra genom landskapet, lejon vilande i skuggan eller giraffer som sträckte sig mot trädens högsta blad – det var som att kliva rakt in i en naturfilm, fast på riktigt. Solnedgångarna över savannen målade himlen i guld och orange. Vi startade en gemensam Facebook-grupp för att samla våra bilder – ett tips till andra som reser i grupp.

Möten med människor

Genom Harriet och Jon-Eriks kontakter fick vi uppleva något långt mer än bara safari. Vi blev inbjudna till familjemiddagar, deltog i sociala tillställningar och mötte människor som med värme och humor delade sina berättelser. Vi fick lika många frågor tillbaka – nyfikenheten var ömsesidig.

En dag besökte vi en skola, där eleverna sjöng för oss och ivrigt berättade om sina framtidsdrömmar. De visade upp sina fysikuppgifter, och till min förtjusning handlade fysiken just då om Ohms lag. Som ingenjör fick jag tillfälle att ge lite feedback – kanske uppskattad, kanske bara underhållande.

Skolan var bland de bästa i landet, med motiverade lärare, en engagerad rektor och föräldrar som lagade lunch till eleverna. Det var rörande att se deras arbete kring både miljö, hållbarhet och hälsoupplysning.

Vi besökte också Iraqw’s kulturcentrum där guiden berättade om deras kultur och historia, med stor inlevelse – och kanske med ett par rävar bakom öronen. Besöket avslutades med en traditionell kaffeprovning, där bönor rostar över glöd och mals med stenar. Kaffet smakade lika gott som hemma i Portugal.



Hela sällskapet utom lilla Vanja framför den förlängda Toyotan.



Bashay Primary School nära Karatu.
Foto: Björn Andersson

En av de mest minnesvärda kvällarna var middagen hemma hos en familj som Harriet och Jon-Erik känt i många år, stora släkten var på plats, plus vi då. Vi förärades hedersplatser och möttes av en generositet som gjorde starkt intryck. Vår lilla Vanja blev snabbt bästa vän med familjens barn – beviset på hur lätt vänskap kan födas, helt utan språkbarriärer.

Färger, dofter och skratt

På en massaj-marknad i Kibaya, Kiteto, mötte vi färgprakten i folkdräkter, hantverk och nyfikenhet. Här smakade vi grillat kött, enkelt tillagat över öppen eld men med en smak som etsade sig fast. Även här fann Vanja nya vänner och delade glatt sin mat.

Avsked och eftertanke

När vi till slut reste hem gjorde vi det med både sorg och glädje. Tanzania hade gett oss oförglömliga naturupplevelser, men framför allt möten med människor som öppnade sina hem och hjärtan. Det går inte att säga vad som berörde mest – att se en elefant vandra i det vilda, eller att sitta vid en familjs middagsbord. De upplevelsorna går inte att jämföra, men båda finns kvar i oss.

Tanzania gav oss inte bara safari och landskap, utan också en känsla av samhörighet och respekt för en rik, levande kultur. Landet står inför både möjligheter och utmaningar, men framtidstron känns stark. Vi är tacksamma för varje dag och varje möte. Tanzania stannar kvar i vårt hjärta.

Per Erik Håkansson

Kickis reseberättelse

Min barndomsdröm gick i uppfyllelse i januari 2025, då jag fick tillfälle att besöka Afrika för första gången. Jag tror att längtan till Afrika föddes genom Astrid Lindgrens bok "Sia bor på Kilimandjaro", som jag fick när jag var sex år.

Jag hann bli 72 år innan jag kom till Kilimanjaro, men som bonus fick jag uppleva Tanzania med yngsta dottern Elsa och barnbarnet Vanja som fyllde sju år under resan.

Att få resa med Harriet och Jon-Erik, som har stor erfarenhet av Tanzania efter att ha bott och arbetat där under långa perioder, gjorde inte saken sämre. Två andra par, som vi lärt känna under vår tid i Portugal,

var också med på detta spännande äventyr och bidrog till att resan blev så lyckad.

Efter lite strul med flygförseningar, vilade vi ut någon dag i Moshi vid Kilimanjaro fot, innan vi förväntansfulla tog plats i vår hyrda förlängda Toyota Landcruiser. Den tog oss pålitligt ner i Ngorongorokratern, genom Serengeti National Park upp till Tarime, söderut längs Victoriasjön till staden Mwanza. Där på hotellområdet stoltserade en fin Saab 93F (1960) tillsammans med en Rolls Royce (1958) och en T-Ford (1926).

Vår Toyota däremot, styrde kosan sydst till Babati, där vi hade bokat ett väldigt trevligt hotell. Därifrån gjorde vi bl.a. en dagsutflykt till UNESCO-världsarvet Kondoa Irangi och såg klippmålningar, varav de äldsta kan vara så gamla som 30 000 år.

Vanjas födelsedag firades med sång och uppvaktning på sängen av alla underbara medresenärer, presentjakt med ledtrådar i den fina trädgården (tack Elisabeth!) och ljuvligt poolbad innan det var dags att bege sig till Tarangire National Park.

På vägen dit såg vi zebror som betade som kor på de gröna fälten. Väl framme vid lodgen blev det mer poolbad, studier i markattornas lek och liv, god middag och uppvaktning med sång och tårter till födelsedagsbarnet av restaurangpersonalen (Tack Harriet och Jon-Erik för den överraskningen!). Jag gissar att Vanja inte glömer sin sjuårsdag i första taget.

Vår gemensamma resa avslutades i Arusha. Vi hade då avverkat nästan 300



Familjefest i Mugumu. Foto Ann-Britt Lennartsson.

mil och varit på resande fot under drygt två veckor. Innan vi skildes för hemresa respektive vidare färd till Zanzibar, besökte vi även en biodling med pyttesmå bin utan gaddar, så kallade stingless bees. Det var intressant och informativt. Av alla de vilda djur vi såg i nationalparkerna uppskattade jag elefanterna mest. Elefanter har alltså sedan barnsben varit mitt favoritdjur. De verkar så kloka och empatiska. I Tarangire fick vi verkligen komma en elefanthjord in på livet. Vi stod stilla eller kröp/dök och mammorna passerade alldeles intill bilen med sina småttningar. Det var fascinerande att se hur försiktigt de rörde de stora tunga benen för att inte trampa på ungarna som ofta befann sig under magen eller mellan benen på mamman. Även de klumpiga tonåringarna var uppmärksamma på de små.

En annan upplevelse som gjorde mig lycklig var att betrakta alla skolbarn. De såg så stolta och glada ut där de gick längs vägkanterna i sina skoluniformer, några med flätade huvuden och några utan.

Vi fick också tillfälle att besöka en skolklass i Karatu. De verkade väldigt ambitiösa och målmedvetna. Många ville bli läkare, en pojke konstnär och en flicka pilot. Mycket verkar ha hänt sedan Sia i boken var liten.

Jag hoppas innerligt att flickor får den tid för läxor de behöver i hemmet, så att de kan förverkliga sina drömmar.

Ett spännande inslag på resan var mötet med Harriets och Jon-Eriks goda vän, Zephania Mangache, och hans familj och alla släktingar. Vi var över 50 personer, som tillbringade en trevlig eftermiddag i hans hem med väl tillagad mat och hemmagjord dryck.

Vanja lekte med alla barnen och hade en toppendag. Det är befriande att se hur barn kan umgås, förstå varandra och ha så roligt tillsammans utan ett gemensamt talande språk.

Genom Harriets kontakter från den tid hon arbetade i Tanzania fick vi dessutom

förmånen att besöka en genuin maasai-marknad. Jag fascinerades av alla skor gjorda av kasserade gummidäck.

Ett bestående minne därifrån, förutom den måltid vi delade med Harriet och Jon-Eriks vänner, är ett vackert maasai-armband som inte går att ta av. Jag påminns därför hela min vakna tid att jag verkligen varit i Afrika. Jag får åter uppleva det behagliga klimatet, den annorlunda naturen, de ärliga människor vi mött, lejonens rytande under natten där vi huserat på lodgen i Serengeti, och så mycket mer som jag oväntat mött.

Jag sammanfattar min fantastiska resa med Nzuri Sana, eller för att använda Vanjas uttryck: Episkt! Asante Tanzania!

Kicki Ahlén

Bakgrund

Vilka är vi, Harriet och Jon-Erik?

• **Harriet:** Finlandssvenska som delvis växte upp i Tanzania (Iringa, Kibaha och Mbeya) under 60- och 70-talet då hennes föräldrar var biståndsarbetare. Hon har sedan jobbat med landsbygdsutveckling i Tanzania under olika perioder från mitten på 80-talet till 2005 (Mbeya, Tarime och Kibaya). Harriet var ordförande i Svetan från 2018 till 2020.

• **Jon-Erik:** Fick första kontakten med Tanzania 1989 då jag tillsammans med Harriet började jobba som SVS-volontärer på District Livestock Office i Tarime District, Mara. Jag har senare också arbetat för Tanzania Association of Foresters (TAF), med organisationsutveckling och ett landsbygdsutvecklingsprojekt som bland annat bedrevs i några byar i Karatu.

I Tarime jobbade vi båda med ett pilotprojekt för att stötta den småskaliga mjölkproduktionen i området, och det var då vi lärde känna Zephania som vi hållit kontakten med i 35 år och som vi nu besökte.

Resan

År 2022 hade vi, Harriet och Jon-Erik, gjort en resa till några av de ställen där

vi bott och arbetat och gärna ville återse. Den berättade vi om i Habari nr 2, 2022. Det var denna resa som blev inspiration och mall för den resa vi gjorde med våra vänner i år.

Resan i korthet: Vi startade i Moshi där Jon-Erik var stationerad under TAF-tiden. Från Moshi åkte vi sedan till Karatu, där min gamla arbetskamrat Yohana Mushi hade planerat ett heldagsprogram för oss. På vår väg till Zawadi Camp i Serengeti National Park besökte vi Ngorongorokratern. Därefter åkte vi via Mugumu till Tarime där vi stannade två nätter och träffade gamla bekanta. Sedan till Hotel Tilapia i Mwanza (där veteranbilarna fanns). Dagen därpå blev en lång dag i bilen (13 timmar körning och ca 60 mil) från Mwanza till Babati. Med Babati som bas besökte vi klippmålningar i Kondo och gjorde en övernattning i Kibaya, där Harriet jobbade 2002-2005. Vi hade tajmat det så att det var *mnada* ("maasai-marknad") den dagen. Efter Babati var det dags för Tarangire Safari Lodge, en av våra absoluta favoriter. Resan avslutades sedan med ett par dagar i Arusha där alla fick en chans att landa och smälta sina intryck och samtidigt uppleva lite Tanzaniskt storstadsliv. Efter detta for de av oss som inte börjat sin resa där, till Zanzibar för några sköna sol och bad-dagar innan det var dags att säga adjö till Tanzania för den här gången.

Info för andra resenärer

Våra hotell med betyg från 1-5:
Moshi, Leopard Hotel Moshi - 3
Karatu, Patamu Restaurant and Lodge - 4
Serengeti, Serengeti Zawadi Camp - 5
Mugu Serengeti, Elegance Hotel - 2
Tarime, Kifa Best Point Hotel - 3
Mwanza, Hotel Tilapia - 5
Babati, Asmorein Hotel - 4
Kibaya Kiteto, Sleepway hotel - 2
Tarangire, Tarangire Safari Lodge - 5
Arusha, Westwood Residences - 4

Biodlingen vi besökte heter Beetopia och ligger utanför Arusha, nära gaten till Arusha National Park

Maasai-marknaden som nämns är en så kallad *mnada*, boskapsmarknad, som i Kibaya hålls två gånger per månad.

Bilen vi hyrde var en förlängd Toyota Landcruiser, med plats 9 personer (10 om man sitter tre fram).

Om intresse finns så försöker vi gärna arrangera fler liknande resor, eventuellt till södra Tanzania nästa gång.

Harriet och Jon-Erik Rehn



Vi besökte en *mnada*, maasaimarknad. Gott om bildäck-sandaler! Foto: Kicki Ahlén.

Tidningskrönikan: Många döda och massiv kritik

Perioden november till januari präglas av efterdyningarna till oroligheterna vid valet, då ett 1000-tal människor verkar ha dödats av polis och säkerhetsstyrkor. Även militär från Uganda och Rwanda verkar ha varit aktiva i nordvästra delarna av landet.

President Samia har tillsatt en kommission för att gå till botten med orsakerna till upplöpan och statens hantering av krisen. I övrigt försöker regeringen ge sken av att utvecklingen fortsätter enligt plan. Men det verkar klart att ekonomin påverkas av det stoppade biståndet. Bank of Tanzania har fått ingripa med dollar- och guldförsäljning.

Parlamentresultat av valet

Det regerande partiet CCM vann 270 av 272 platser, medan oppositionspartiet ACT Wazalendo fick 2 platser. Det största oppositionspartiet Chadema bojkottade valet. 1/11 Facebook

Samia utropad till segrare

Valkommissionen har deklarerat Samia som vinnare i presidentvalet med 98% av de avgivna rösterna. Våldsamma protester utbröt på valdagen 29 oktober mot valresultatet och statens trakasserier av oppositionen. 2/11 Citizen

HR-organisationer vill ha åtgärder

Tanzaniska HR-organisationer som THRDC och TLS uppmanar regeringen att vidta konkreta åtgärder för att återställa lugnet och försvara de mänskliga rättigheterna efter det kaos som följde på valet. 7/11 Citizen

Kritik från valobservatörer

Observatörerna från SADEC kritiserade valet ur många synpunkter och rekommenderar valreformer. Bland annat kritiserar man att det inte finns möjlighet att i domstol pröva ett valresultat. Man ifrågasätter också om valkommissionen är oberoende när medlemmarna utses av presidenten som är ordförande i regeringspartiet och själv presidentkandidat. Man uppmanar vidare regeringen att tillåta valobservatörer utan hinder framöver. 7/11 Citizen



Kommissionsordförande blir den tidigare HD-domaren Muhamed Chande Othman.

Mollels kropp åter från Gaza

Joshua Mollé var jordbrukspraktikant i södra Israel när Hamas slog till i oktober 2023. Hans kropp återbördades efter avtalet om vapenstillestånd. 7/11 Citizen

Familjer söker sina saknade

Normaliteten börjar återvända, men många söker saknade familjemedlemmar på polisstationer och i sjukhus. Myndigheterna ger ingen hjälp och uppger inte heller hur många som dödade. 8/11 Citizen

Polisen söker efter upprorsmakare

Polisen efterlyser 10 personer i samband med upplöpan vid valet. Över hela landet skadades offentliga byggnader, transportföretag, banker och affärer. 8/11 Citizen

Oppositionsledare frigivna

Fyra av oppositionspartiet Chadems ledare, som arresterades efter valet, har nu släppts. Möjligen ett tecken på att regeringen är seriös vad avser löften om nationell försoning. 12/11 Citizen

HR-organisation ger rättshjälp

Tanganyika Law Society TLS erbjuder gratis rättshjälp för personer som arresterats i samband med valet. Enligt TLS fanns 641 arresterade som åtalats för allvarliga brott som förräderi, rån och mordbrand. 12/11 Citizen

Nchemba ny premiärminister

President Samia har utsett den tidigare finansministern Mwigulu Nchemba till premiärminister. Han ersätter Kassim Majaliwa. Nchemba har haft ett antal olika ministerposter under presidenterna Kikwete och Magufuli. 13/11 Citizen

Sjukförsäkring, satsning på unga

President Samia utlovar en proposition om allmän sjukförsäkring inom 100 dagar. Unga utgör nu 60% av landets befolkning, och därför skall ett särskilt ungdomsministerium inrättas. I övrigt prioriteras hälso- och utbildningssektorerna. 14/11 Citizen



Malawis förre president Lazarus Chakwera blev Samväldets sändebud till Tanzania efter valoroligheterna.

Oberoende utredning förordas

En katolsk biskopskonferens har förordat en oberoende utredning av upplöpan vid valet, med företrädare för alla berörda. Enligt talesmannen biskop Pisa vill man också att alla personer som arresterats i samband med valet släpps, och att en ny konstitution tas fram. 16/11 Citizen

Imamer: Valreformer behövs

En imam-konferens har också analyserat valet. Generalsekretären Sheikh Ponda har kritik mot alla delar av valproceduren och förordar valreformer. 16/11 Citizen

Samväldet reagerar

Det Brittiska Samväldet är bekymrat över händelserna i samband med valet, och har utsett Malawis tidigare president till sändebud. Chakweras uppgift blir att stödja en nationell försoning genom att besöka Tanzania och samtala med alla berörda. (I Malawi har man lyckats genomföra val och accepterat resultatet när oppositionen vann/ red) 17/11 Citizen

Undersökningskommission utsedd

President Samia har nu utsett den kommission som skall utreda orsakerna till upplöpan i samband med valet, samt åtgärderna för att återställa ordningen. Ordförande blir den tidigare chefsdomaren i Högsta Dom-



Ny premiärminister blir den tidigare finansministern Mwigulu Nchemba.



CCM-parlamentarikern Biskop Gwajima, får öppna kyrkan igen - den stängdes efter hans kritik mot regeringen.

stolen Muhamed Chande Othman. Representater från opposition och MR-grupper saknas. 18/11 Citizen

Opposition förkastar kommissionen

Oppositionspartierna har förkastat president Samias kommission då den inte är oberoende och inte kommer att ge rättvisa åt alla offer. Isället vill man ha en internationell utredning. 20/11 Citizen

Fängslade ungdomar släppta

Åklagarmyndigheten har börjat dra tillbaka åtal för förräderi, speciellt för ungdomar som deltagit i upploppen, efter president Samia uppmaning. 139 ungdomar har släppts i Mwanza. 25/11 Citizen

Stängd kyrka får öppnas igen

Church of Resurrection and Life, ledd av biskop Gwajima, får återuppta verksamheten, som en del av försoningsarbetet. (Gwajima är parlamentsledamot för CCM men har kritiserat regeringen för att låta en hemlig del av polisen låta kritiker "försvinna" red). 25/11 Citizen

Staten vill inte meddela dödstal

Staten förnekar inte att folk dödats men vill inte ange antalet döda eftersom det skulle försvåra försoningsarbetet. (Obekräftade uppgifter anger antalet dödade till mellan 700 och 2000/ red). 26/11 Citizen

Fler ungdomar släppta

I Dar es Salaam har åklagaren beslutat dra tillbaka åtalen mot 198 av de 212 som arresteras i samband med valoroligheterna. 27/11 Citizen

Ungdomar talar ut

Vid ett möte i Mbeya mellan ungdomar och regeringsföreträdare klagade ungdomarna på att bodaboda-förare anklagas för upploppen, medan de verkliga orsakerna är välkända för regeringen: Krav på en ny konstitution, rädsla för att bli bortförd av "okända män", och arbetslöshet. 27/11 Citizen



Utrikesminister Kombo tycker inte att EUs frysta bistånd är en stor sak.

EU fryser biståndet till Tanzania

EUs parlament har beslutat att tillsvidare frysa det bistånd på 156 miljoner euro som beslutats för 2026. Utrikesminister Kombo säger i en kommentar att frysningen har minimal betydelse för Tanzania. (Men många andra biståndsgivare har också fryst sitt bistånd/ red). 28/11 Citizen

Stopp för att besöka Lissu

Oppositionspartiet Chademas ledare protesterar mot att de hindrats från att besöka Tundu Lissu i fängelset. En talesperson för fängsvården säger att hon inte känner till något besöksförbud. 1/12 Citizen

Samia hävdar försök till statskupp

President Samia hävdar att oroligheterna efter valet inte var spontana utan var ett planerat försök till statskupp, initierat av interna och externa aktörer. Detta ursäktar att polis och säkerhetstjänster använt våld för att återställa ordningen. 2/12 Citizen

USA ser över partnerskap

I ett uttalande varnar USA för att den senaste utvecklingen i landet skapat tveksamhet om Tanzania är en pålitlig partner. Man kritiserar inskränkningar i yttrande- och religionsfrihet, hinder för amerikanska investeringar, och våld mot civila. 4/12 Citizen

Samordnad kritik av regeringen

En koalition av företrädare i Tanzania för Storbritannien, Canada, Norge, Schweiz, Belgien, Danmark, Finland, Frankrike, Tyskland, Irland, Italien, Nederländerna, Polen, Slovakien, Spanien, Sverige, och EU är djupt bekymrade över händelserna kring valet. I ljuset av trovärdiga rapporter om utomrättsliga avrättningar, försvinnanden, arresteringar utan grund samt försök att gömma undan döda kroppar uppmanas myndigheterna att återbörda de döda till sina familjer och att se till att politiska fångar får juridisk och medicinsk hjälp. Vidare uppmanas regeringen att åtgärda de brister som valobservatörer från AU och SADC påpekat. 5/12 Citizen



President Samia hävdar att valoroligheterna var ett försök till statskupp.

Planerad demonstration förbjuds

De fredliga protestdemonstrationer som planerats i sociala medier för Independence Day 9 december har förbjudits av polisen, med motiveringen att inga ansökningar om att få demonstrera inkommit till polismyndigheten. 5/12 Citizen

Sverige avslutar bilateralt bistånd

Enligt Sveriges biståndsmister Benjamin Dousa avslutar Sverige sitt bilaterala bistånd till Tanzania i augusti 2026, som ett resultat av en fokusering på bistånd till Ukraina. Samma sak gäller för Zimbabwe, Mocambique, Liberia och Bolivia.

Enligt Dousa är beslutet inte relaterat till de aktuella händelserna i Tanzania, och Sverige kommer att fortsätta samarbetet via EU och FN, samt när det gäller handel och investeringar. 5/12 Citizen

Kombo svarar på kritiken

Utrikesminister Kombo säger att regeringen har noterat den internationella oron över händelserna i samband med valet. Han klagar på tonen i kritiken och ber sina samarbetspartners avvakta resultatet av den tillsatta utredningen, och de åtgärder som blir resultatet av den. 6/12 Citizen

Utbyggnad av hamn i Bagamoyo

Hamnstyrelsen har avtalat med Africa Global Logistics om samarbete kring konstruktion av tre nya kajer för hamnen i Bagamoyo. 9/12 Citizen



Tundu Lissu blir kvar i häktet, och får inga besök av Chadema-kollegor.

Independence Day blev lugn

Independence Day firas enligt traditionen med parader och familjesammankomster. I år hade myndigheterna ställt in allt firande och uppmanat människor att hålla sig inomhus, inför befarade demonstrationer och våldsamheter. Och folk var rädda och höll sig inomhus, och ingen vågade demonstrera med tanke på hur polis och säkerhetsstyrkor uppträtt efter valet.

Enligt en talesman för polisen lyckades man helt stoppa de planerade demonstrationerna för Independence Day. Även uppmaningar på sociala medier att i stället demonstrera 10 december blev resultatlösa, pga stor mobilisering av polis och säkerhetsstyrkor. 10/12 Citizen

Regeringen stämd i EACs domstol

Den tanzaniska MR-organisationen LHRC har stämt regeringen med anledning av att internet stängdes i samband med valet. De hävdar att den oanannonserade nedstängningen av internet i en vecka fr.o.m valdagen strider mot EACs unionsavtal. Regeringen hävdar att nedstängningen var nödvändig för att förhindra upplopp, men LHRC hävdar att åtgärden, som skadade landets ekonomi och medborgarnas sociala kontakter, saknade lagligt stöd och var oproportionerlig. 11/12 Citizen

Chadema: Valet av noll värde

Oppositionspartiet Chadema uppger att valet saknar trovärdighet och måste göras om, med en oberoende valmyndighet och med internationella observatörer. President Samia hävdar däremot att resultatet avspeglar CCM framgångar under de gångna åren, och att Chadema själva beslutat att inte delta. 12/12 Citizen

Kigoma får flyktingar från Congo

Ett femtiotal flyktingar tog sig över gränsen från Congo till Kigoma i samband med att M23-rebeller tog över Uvira i provinsen South Kivu. 16/12 Citizen

Ambassadör Matinyi träffar kungen

Matinyi, som är Tanzanias ambassadör sedan i våren 2025, har nu fått träffa svens-



Pastor Malisa, som utslogs ur CCM, åtalas för förräderi efter att ha uppmanat till demonstrationer mot Samia.



Tanzanias ambassadör Mobhare Matinyi har fått träffa kung Gustav.

ka kungen. Man diskuterade bl.a. hur man kan stärka turism, handel och investeringar. 16/12 Citizen

Svårt för tanzanier få USA-visum

USA har beslutat att Tanzania, tillsammans med många andra länder, får stora restriktioner när det gäller vilka som kan få visum. 16/12 Citizen

Matinyi ger svar på tal till Dousa

En motivering som biståndsminister Dousa gav för att upphöra med bilateralt bistånd att landet var för socialistiskt och därför utvecklades dåligt. (Denna motivering, kanske främst avsedd för svenska regeringssympatisörer, fick Matinyi att tända till/ red). Ambassadören visade i ett långt svar bl.a. att sedan år 2000 har landets BNP ökat med 5-7% om året, medan svensk BNP knappt ökar alls. Och att den privata sektorns andel av ekonomin numera är ungefär lika stor som den svenska. Och att man, delvis med svensk hjälp, haft en fantastisk utveckling sedan självständighetsdagen 1961. 17/12 Citizen

Uppgifter om antal döda förnekas

Premiärminister Nchemba förnekar uppgifter om 10 000 döda i samband med valet, och hävdar att de som sprider sådana uppgifter gör det av politiska skäl, eller för att tjäna pengar. Anhöriga som letar efter sina döda skall få hjälp enligt ministern. Regeringen kommer inte att uppge antalet döda förrän kommissionen har gjort sitt arbete. 19/12 Citizen

Stort regionalt handelsöverskott

Handelsöverskottet med grannländerna ökade med 56% förra budgetåret, till 11 000 miljarder Tsh. 19/12 Citizen

BoT stärker valutan med dollar

Bank of Tanzania har sålt 45 miljoner dollar till en kurs av 2450 Tsh för att stabilisera valutakursen som svajat efter oroligheterna. 20/12 Citizen



Taifa Stars når för första gången 8-delsfinal i Afcon, som de dock förlorar mot Marocco. Senegal blev vinnare av Afcon.

Skyfall orsakar transportproblem

De stora regn som myndigheterna varnat för orsakade stora problem. Sektioner av den äldre järnvägen skadades, och elförsörjningen påverkades så att även den moderna järnvägen fick stoppas. Biltransporterna påverkades också av jordskred mm. 28/12 Citizen

Taifa Stars i 8-delsfinal i Afcon

I Afrikanska Cupen i Marocco lyckades Tanzania för första gången gå vidare från gruppspellet. Efter ha spelat 1-1 mot Tunisien i grupp C gick man vidare som bäst av de fyra lagen som kom på tredje plats. Nigeria och Tunisien blev etta och tvåa. 30/12 Citizen

Förräderiåtal mot pastor Malisa

Den tidigare CCM-medlemmen pastor Malisa åtalas för förräderi efter att ha uppmanat till demonstrationer för att få president Samia att avgå. 2/1 Citizen

Krav på frigivning, ny konstitution

Chadema krävde i sitt nyårstal att partiledaren Tundu Lissu skall frigges och att stoppet för Chademas politiska aktiviteter hävs, samt en ny konstitution och en internationell oberoende utredning av skjutningar och bortföranden. 4/12 Citizen

Exporten nådde 17 miljarder

Exporten under året fram t.o.m oktober 2025 ökade 12,7% på årsbasis till drygt 17 miljarder dollar. 5/12 Citizen



Edwin Mtei, Tanzanias första riksbankchef, har avlidit 94 år gammal.



Ugandas armechef Muhuzi, som är son till Museveni, jagar oppositionsledaren Bobby Wine (ovan). Många andra medlemmar i oppositionspartiet NUP har dödats.

Polepoles familj tömmer lägenhet

92 dagar efter att den tidigare ambassadören och CCM-medlemmen fördes bort av okända män har hans familj tömt hans lägenhet. Bortförandet skedde efter att Polepole kritiserat regeringen. 7/12 Citizen

Ny stämning i EACs domstol

Två advokater har stämt Tanzania för brott mot valproceduren vid Östafrikanska Domstolen. Statsåklagaren Hamza Johari utpekades som främst ansvarig (Han stoppade slutligen ACTs presidentkandidat/red). 9/1 Citizen



Museveni segrar som vanligt i Uganda. Han har styrt landet sedan 1986 och inleder nu sin sjunde presidentperiod.

sid 14 - Habari 1/2026



På sin rundresa för att gjuta olja på vågorna har utrikesminister Kombo träffat påven Leo XIV i Vatikanen.

Museveni segrar i valet i Uganda

Enligt Ugandas valkommission vann sittande president Museveni med ca 75% av rösterna. Hans huvudmotståndare, sångaren Bobby Wine, fick ca 21%. Minst sju rapporter döda i oroligheterna kring valet. 16/1 Citizen

Edwin Mtei har avlidit

Mtei föddes 1932 i Moshi. Han blev Tanzanias första riksbankschef, och senare planerings- och finansminister. 1981 avgick han efter en schism med Nyerere. 1992 var han med och grundade oppositionspartiet Chadema, och blev dess förste ordförande. 20/1 Citizen

Ugandas arméchef hotar Wine

Ugandas arméchef General Muhuzi har get Bobby Wine 48 timmar att ge sig till känna. Efter valet försökte militären gripa honom, men han lyckades komma undan. (När detta skrivs är han fortfarande

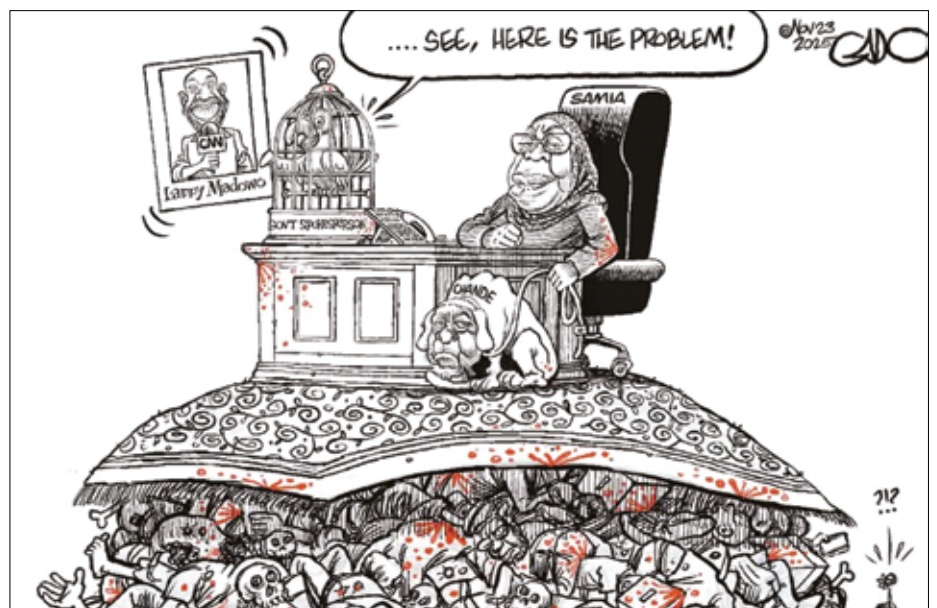
fri/red). I samband med hotet mot Wine skröt Muhuzi med att han redan dödat 22 NUP(oppositionsparti)-medlemmar och han såg fram mot att döda även Wine. 118 NUP-medlemmar har åtalats för olika brott i samband med valet. 20/1 Citizen

Utrikesminister Kombo på rundresa

I efterdyningarna från valoroligheterna reser utrikesminister Kombo runt för att försöka gjuta olja på vågorna. I Vatikanen träffade han påve Leo XIV. Kristna företrädare liksom imamer i Tanzania har varit kritiska mot regeringens hantering av valet. 28/1 Citizen

Modern färja i Lake Victoria

Ett nytt fartyg, MV Mwanza, har nu sjösatts i Lake Victoria. Efter intrimning är planerade hamnar Mwanza, Bukoba, samt Port Bell i Uganda och Kisumu i Kenya. 29/1 Citizen



Elakt av Gado: Samia har sopat resultatet av statens våld mot folket under mattan. Hundens är kommissionens ordförande Chande, Larry Madowo är CNNs reporter.

Percy Barnevik och Hand in Hand

Företagsledaren Percy Barnevik, Stockholm, avled den 18 juli 2025, 84 år gammal. Han var en dynamisk företagsledare och även en stor mecenat genom biståndsorganisationen Hand in Hand. Flera minnesord blev det.

Sune Carlsson och Lars Thunell, fd medlemmar i koncernledningen för Asea och ABB, skriver: ”Mot slutet av 1980-talet var Asea-koncernen vältrimmad och fungerade bra. Stora satsningar i många länder ledde till betydande framgångar. En finansrörelse till stöd för industriverksamheten hade också byggts upp. År 1987 tillkännagav Percy bildandet av ABB genom en sammanslagning av svenska Asea och schweiziska Brown Boveri. Det var ett gigantiskt och mycket komplicerat projekt att smälta samman två koncerner med nästan 200 000 anställda i mer än hundra länder. Percys enastående ledaregenskaper ledde till att ABB blev en stor framgång.

Mats Petersson, Mats Rehnström, antikvariatsbokhandlare skriver om boksamlaren Barnevik: ”Bland Percy Barneviks många insatser och verksamhetsfält vill vi påminna om hans roll som boksamlare. Hans intresse för böcker gick tillbaka ända till barndomen då pappan drev ett boktryckeri i Uddevalla.

Även om böcker alltid funnits med honom fick Percy Barnevik inte tid att riktigt hänge sig åt sitt intresse förrän han på 1990-talet lämnade de exekutiva rollerna för att uteslutande ägna sig åt styrelsearbete.

Bredden på samlandet var stor, från kilskriftstavlur till modern svensk skönlitteratur. Ibland köpte han boksamlingar i sin helhet, bland annat den stora Atabey-samlingen med litteratur om Turkiet och biblioteket som tillhört Gustav III:s syster Sofia Albertina. Hans samlingar av bokband och inkunabler tillhörde de finaste som funnits i Sverige. Han gjorde även generösa donationer till svenska

offentliga bibliotek, bland annat till Hagströmerbiblioteket och Kungliga biblioteket.

När han lämnade det svenska näringslivet för att fokusera på att utveckla Hand in Hand avvecklade han en stor del av sin boksamling med syftet att frigöra resurser till detta arbete.”

Vännen Håkan Gergils berättar om ungdomsår och segling, Barneviks karriär i Asea och ABB och i affärsvärlden samt om hans stora insats för kvinnor och fattiga: ”Percys satsning på de fattiga är troligen den mest framgångsrika i världen. Med Hand in Hand är det inte bara Percys minne som lever vidare, utan 10-tals miljoner tidigare fattiga.”

Charlotte Bohman, Hand in Hand: Percy Barnevik är, med all rätt, uppmärksammas som en av Sveriges mest framstående företagsledare genom tiderna. Hans bidrag till ett starkt och modernt näringsliv är omvittnat.

Men det han själv kallade ”sitt viktigaste uppdrag” var att bidra till att förändra världen till det bättre. Redan under sin tid i företagsvärlden hade han slagits av fattigdomen på många platser i världen. Genom sitt engagemang i Hand in Hand kunde han konkret bidra till ett bättre liv för många fattiga och utsatta kvinnor och deras familjer. En stor och imponerande personlighet med ett osedvanligt stort hjärta har gått ur tiden. Percy är djupt saknad av alla kollegor på Hand in Hand, i Sverige och internationellt. Världen har blivit en filantrop fattigare. Percy lämnar ett stort tomrum efter sig men hans ande lever kvar i Hand in Hands arbete.

Hand in hand

Hand in Hand är aktiv i Tanzania genom en lokal NGO-gren (Hand in Hand Eastern Africa -Tanzania), verksam sedan 2018, med fokus på att skapa hållbara företag, skapa jobb och stärka marginaliserade grupper, särskilt kvinnor.

1. Stödja kvinnor genom affärsträning, utbildning och mikrofiansering i självhjälpgrupper.

2. Motarbeta barnarbete och stödja barns utbildning.

3. Stödja demokrati på gräsrotsnivå. Hand in Hand utvecklar IT och demokratocenter där byns invånare får möjlighet att

använda internet, läsa tidningar, få hjälp att kommunicera med myndigheter, få läxhjälp, etc.

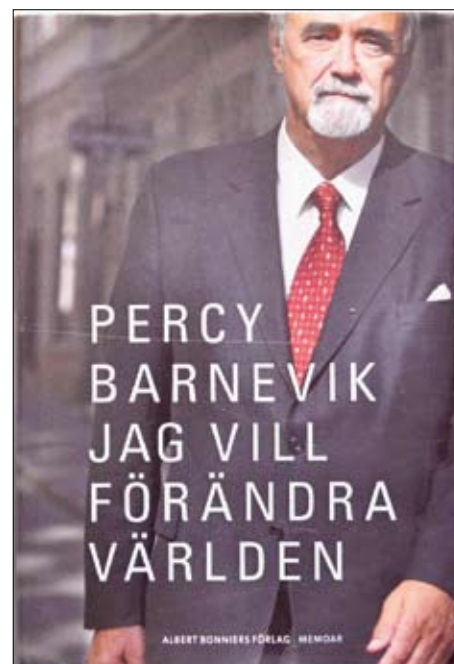
4. Förbättra hälsovården. Hand in Hand bedriver uppsökande basal hälsovård samt förebyggande hälsovård med informationsarbete kring HIV/Aids, tuberkulos, malaria, etc.

5. Miljövärd. Hand in Hand arbetar med miljöprojekt som syftar till att stärka fattiga byars arbete med att ta vara på sina resurser, till exempel hållbar avfallshantering och vattenprojekt.

Hand in Hand har verksamhet i regionerna Arusha, Moshi/Kilimanjaro, Dodoma, Singida och Simiyu. Generalsekreterare för Hand in Hand Sverige är David Wiking, delvis uppvuxen i Tanzania där både farföräldrar och föräldrar var missionärer i Bukoba. Han har lång erfarenhet av biståndarbete bl a från Zambia och inom Sida. Hand in Hands styrelse har nyligen förstärkts med Annie Lööf (rådgivare, föreläsare, fd näringsminister) samt ytterligare två ledamöter, Maria Veerasamy (VD, Svenskt Tenn) och Amelie Silfverstolpe (ansvarig hållbar innovation på Axfoundation). Ordförande är affärsmannen Suni Mehrota som även är i styrelsen för flera stiftelser.

Barneviks memoarbok *Jag vill förändra världen* handlar till stor del om Hand in Hand som verkar i många länder. <https://www.handinhandsweden.se/>

Sammanställt av Lars Asker



Tangas bomor

Mycken historia är knuten till de tyskbyggda forten och administrativa centren, kallade bomor. Här om de i Tanga, de första i en tänkt serie om Tanzanias bomor.

Under 1880-talets "kapplöpning om Afrika" sökte det nybildade Tyska riket kolonier. Staten var initialt tveksam, och privata initiativ fick därför stor betydelse i inledningskedet. Carl Peters (1856–1918) var en tysk nationalist, jurist och kolonialagitator som blev den centrala personen i den tidiga tyska expansionen i Östafrika.

Under åren 1884–1885 slöt Peters ett stort antal så kallade "skyddsavtal" med lokala hövdingar längs kusten och i inlandet nordväst om Tanga. Peters använde avtalen för att pressa den tyska regeringen att erkänna områdena som tyska intressesfärer. År 1885 utfärdade kejsar Wilhelm I ett officiellt skyddsbrev, ett avgörande steg mot kolonialt styre och det som senare blev Tyska Östafrika.

DOA

Samma år grundades Deutsch-Ostafrikanische Gesellschaft (DOA) med Carl Peters som ledande figur. Ett privat kolonialbolag, inspirerat av det Brittiska Ostindiska kompaniet. DOA expanderade mycket hastigt och hade stora problem med att rekrytera lämplig personal. Man hade brist på pengar och resurser och dålig kunskap om landet. DOA misskötte sig och motståndet mot kolonialisering ledde till Abushiri-upproret 1888-1890. Tysk militär ingrep och 1891 tog staten över och Tyska Östafrika blev en slutligen en statlig koloni.

Under den snabba tyska expansionen skedde flera omorganiseringar av den administrativa indelningen och administrationen, militärt styre blev civilt etc.

På många platser uppfördes militära fästningar som även fungerade som administrativa centrum och bostäder. (Jämför med fort i VildaVästern)

Ordet Boma kommer från swahili, med ursprunglig betydelse av inhägnad, befäst plats, boskapsfälla eller skyddad gård. Numera även som boställe. Det är vanligt att man säger att man går till Boman, dvs att har ärende till en myndighet.

De tyska bomorna var stabila byggen som in i sen tid varit statliga kontor för en mängd myndigheter, exempelvis för att lösa licenser som varit och är en grundbult i skattesystemet. Ursprungligen var de också väldigt tydliga symboler för kolonialmakten.

Pangani vid Pangani(Ruvu)-flodens utlopp var huvudort på norra delen av kusten men tyskarna föredrog Tanga som hade mycket bättre hamn för modern sjöfart och var tänkt som huvudstad. I tyskarnas favoritstad uppfördes många imponerade byggnader och från Tanga finns ett 70-tal vykort från den tyska tiden. De kan man bland annat se på siten www.boma-kalender.de.

Tanga

Tanga grundades som handelsplats av persier på 1300-talet men förblev litet till mitten på 1800-talet. Då använde Zanzibar Tanga som utskepningshamn för elfenben och slavar. Tyska missionärer anlände 1876. Sisalplantor infördes från Mexico via Florida 1892. Många sisalplantager anlades på på låglandet innanför Tanga medan tyskarna annars föredrog att bosätta sig i bergskedjan som sträcker sig från fyra mil väster om Tanga upp till Kilimanjaro.

År 1896 påbörjades järnvägsbygget längs Pangani-floden, knappt 40 mil för att nå Moshi 1912 (Neu Moshi).

Namnet Tanga

I resehandböcker förekommer att namnet Tanga skulle vara persiska (Farsi) och betyda grön dal eller vägen vid/nedanför berget. Redan de alternativa betydelserna ligger långt från varandra och rent språkligt finns inget belegg för de betydelserna. Ordet tanga finns dock i Farsi, historiskt för ett mynt och i nutid med betydelsen sund.



Ovan gamla boman, först stationschefens bostad, senare kasern och fängelse. Nedan ruinerna år 2016, långsam renovering pågår. Foto: Boma-Kalender.



Vägen till Kilimanjaro följer, precis som i dag, Panganifloden nedanför Usambara- och Parebergen. Bergen börjar dock först fyra mil nordväst om Tanga och först där kan man tala om en grön dal.

Perserna använde vanligtvis befintliga ortsnamn och översatte dem inte, men anpassade dem ofta efter sitt eget uttal.

På swahili och i närliggande bantuspråk som ligger nära Tanga betyder tanga segel (och mindre vanligt även sund) Det ger en mera rolig trolig förklaring att namnet syftar på en handelsplats med livlig (segel-) sjöfart.

Sisalbaronerans stad

Tanga blev huvudstad för den blomstrande sisalindustrin och var i många år landets andra stad. Under högkonjunkturen under 40 och 50-talet exporterades 250 000 ton/år. Sedan konstfibrer ersatt sisal stannade uvecklingen av Tanga upp. Numera exporteras bara en 10-del av rekordårens siffror. En liten nytändning är dock att den oljeledning som nu byggs från Uganda skall ha sin slutstation i Tanga.

Tangas två bomor

Distriktskontoret var ursprungligen det som nu kallas gamla boman som senare användes som kasern och fängelse. Den byggdes av DOA troligen i slutet på 1880-talet och ersattes av en mera värdig boma av kolonilmyndigheten 1898. Båda ligger nära Tangabukten norr om Independence Ave nära biblioteket. Biblioteket är utmärkt på några av mina resehandbäckers kartor, men ingen av bomorna, men några nämner Urithi Museum.

Den nya distriktskontorsbyggnaden (nya boman) invigdes den 1 oktober 1898. Den är inte byggd som en fästning utan mer som en imponerande myndighetsbyggnad med bostäder på övre planet för distriktschefen och hans visechef. Huset har bl a försetts med fina mosaikgolvet.

Nya boman eller distriktskontorsbyggnaden som den oftast kallades på tyska tiden är museum sedan ca 15 år tillbaks. Tyvärr har man mycket begränsade resurser för utställningar och verksamhet. Byggnaden är dock i gott skick. Man har fått lite stöd från Tyskland och från Boma-Kalender har man fått en hel del gamla foton.



Usambaralinjen från Tanga till Muhesa i Tyska Östafrika (nu Tanzania): byggandet av en skärning. Datum: 1900

Det finns flera minnemärken i Tanga sedan den Tyska tiden. Afrikanska soldater, Askaris, från första världskriget fick pension från Tyskland men utbetalningarna avbröts under 30-talets depression och

andra världskriget för att återupptagas 1964 inklusive efterskottsbetalningar. Ofta en gång per år i Tanga. Den sista Askari-veteranen gick bort i slutet av 1990-talet.

Lars Asker



Ovan nya boman, numera Urithi eller Tanga Museum. Nedan visas en interiör med det fina mosaikgolvet. Foto Eva Löfgren.

The Continent

The Continent är en panafrikansk webbtidning som lanserades 2020. Den har 31 000 prenumeranter i 160 länder, inklusive alla länder i Afrika.

Tidningen fokuserar på digitalt innehåll optimerat för digitala plattformar som Signal och WhatsApp. Detta format gör att den undviker censur – en PDF kan delas manuellt mellan telefoner. I läsundersökningar säger 75 % av de svarande att de delar den med minst två personer varje vecka. *The Continent* är baserad i Sydafrika.

The Continent täcker nyheter från hela Afrika, med i genomsnitt 30 sidor varje vecka. En sida har högst 300 ord och tidningen har betoning på fotografier och illustrationer. Den har arbetat med 400 journalister och berättare.

Illustrationer har en framträdande roll i tidningen, bl a av Gado. Den har täckt ämnen som sträcker sig från gatu-racing i Sydafrika till folkmord och klimatkris.

Sponsors

That publication has been supported by these funders over the years: 11th Hour Project, African Climate Foundation, Africa No Filter, African Union, Amplify SA, Ford Foundation, Fred Foundation, GiZ, Luminate, National Endowment for Democracy, Mott Foundation, Open Society Foundations, Pulitzer Centre and the Swiss Philanthropy Partners.

A love letter to the readers

DEAR readers, Let us give you your flowers. You've earned them. Here are three reasons why.

Ny världskarta?

Afrikanska unionen vill bokstavligt talat rita om den klassiska världskartan. Målet är att avsluta en nästan 500-årig "desinformationskampanj" – som gynnat Sverige mer än de flesta länder.

Afrikakorrespondenten Erik Esbjörnson bilade Kenya- Sydafrika t o r och slogs av hur stort Afrika är- sju dagars effektiv körning, 1150 mil.

Han skrev om det i *Dagens Nyheter* den 27 augusti 2025. Läs gärna hela artikeln som Habari tvärr inte har fått ta in.

Afrikanska unionen och dess 55 medlemsstater har valt att ställa sig bakom en kampanj, *Correct the Map*, som syftar till att ändra vilka kartor som internationella organisationer använder för att skildra vår värld. Anledningen är att Afrika mer än någon annan kontinent drabbas av att

First: You give us a ridiculous amount of your time. In our last reader survey, nearly half of you said you read the newspaper from cover to cover. And 65% of you read every edition. Attention is one of humanity's most valuable resources – thank you for giving us so much of it. For comparison, the Financial Times considers a "quality read" to be when a reader gets through just half of a single news article.

Second: This newspaper does not employ any delivery people – and yet, we have one of the most effective distribution networks in the world. That's because we send it to you – and you take care of the rest. Every time you share *The Continent* with your friends and family, or in your neighbourhood WhatsApp groups, you are endorsing our journalism – and exponentially increasing its impact.

Third: In South Africa, where *The Continent* is published, media houses have slashed their coverage of the rest of Africa in recent years. It's the same story elsewhere. It is too expensive, publishers claim, and nobody is interested. Every week, you prove them wrong. We all know that Africa's national borders are a colonial construct – there is no reason why our journalism should be similarly constrained.

The world's most powerful people appear to have little attachment to the truth. This makes reading and sharing reliable infor-



mation not just an act of civic engagement, but also an act of resistance. Thank you for resisting with us. We see you. Until next year.

The Continent team

The Continent is published by All Protocol Observed, a not-for-profit organization based in South Africa. Our home is dedicated to creating a space for African journalists to do quality journalism, which we then get to you wherever you are. For suggestions, queries, complaints, or to make a donation, please contact us at read@thecontinent.org.



Även denna har kompromisser men den anses åtminstone göra en mer rättvis gestaltning av världsdelenas proportioner. Att den inte är lika korrekt i formen anses spela mindre roll i dag, när vi ändå främst använder GPS och andra digitala hjälpmedel för navigering.

Lars Asker

Gado - vem är han?

Godfrey Mwampembwa med pseudonymen Gado är en tanzaniansködd politisk karikatyrer, animatör och serietecknare. Han är den mest syndikerade politiska serietecknaren i Öst- och Centralafrika. Och ni ser ofta hans verk i slutet på Habaris tidningskrönika.

Gado har i över två decennier bidragit till *Daily Nation* (Kenya), *The Standard* (Kenya), *New African* (Storbritannien), *Courier International* (Frankrike) samt till *Business Day* och *Sunday Tribune* (båda Sydafrika). Han producerade även serier för *The East African*, *Le Monde*, *The Washington Times*, *Der Standard* och *Japan Times*. Han arbetade som redaktionell serietecknare på *Daily Nation* tills han fick sparken i mars 2016.

Utbildning

Gado föddes den 6 augusti 1969 i Dar es Salaam. Han började på Ardhi Institute i Dar es Salaam 1991 för att studera arkitektur. Efter ett år lämnade han institutet för att bli serietecknare och illustratör för Nation Media Group.

Mellan 1996 och 1997 studerade han animation på Fabrica, ett kommunikationsforskningscenter i Treviso, Italien. Därefter, år 2000, studerade han klassisk animation och filmskapande vid Vancouver Film School och tog examen 2001.

Karriär

Gado gör roliga tecknade serier om lokala, regionala och internationella frågor, där han förklarar vilken inverkan sociala, politiska och kulturella konflikter har på individen. Med stor enkelhet lyfter han fram bräckliga element.

Gado motsätter sig politisk inblandning och är en lokal pionjär som utforskar sina gränser. Han är en inspiration för andra konstnärer genom sitt bidrag till demokratisering och yttrandefrihet i östra Afrika.

Buni Media

År 2009 grundade Gado, tillsammans med Marie Lora-Mungai, Buni Media, ett oberoende ideellt medie- och produktionsföretag som är känt för TV-serien XYZ som Gado skapade och producerade. År 2016 vägrade Nation Media Group, i vars tidningar *Daily Nation* och *The East African* Gados karikatyrer hade publicerats i över två decennier, att förnya hans kontrakt. Orsaken verkade vara att *The East African* stängdes ned i Tanzania efter att Gados karikatyr som skildrade dåvarande president Jakaya Kikwete i en komprometterande position omgiven av haremsdamer publicerades. Gado gick sedan med i Standard Group där hans redaktionella karikatyrer

publicerades i tidningen *The Standard*, Kenya, från 2016 till 2022. Gado medverkar regelbundet i den Sydafrikanska webbtidningen *The Continent*.

Utmärkelser

År 1996 fick Gado International Olympic Media Award för tryckta medier, och 1999 blev han Årets Serietecknare i Kenya.

År 2007 tilldelades han Prins Claus-priset från Prins Claus-fonden i Nederländerna för temat Kultur och konflikt. Juryn berömde honom för "hans modiga serier, där han humoristiskt visar aspekter av sociala och politiska konflikter, och för att ge inspiration till kampen för yttrandefriheten."



Gado var en av 12 personer som fick Visionaries Award 2011 från Ford Foundation. År 2014 och 2016 utsågs Gado till en av de 100 mest inflytelserika personerna i Afrika av *The NewAfrican*, Afrikas mest inflytelserika tidskrift. Tillsammans med serietecknaren Zunar från Malaysia fick Gado Cartooning For Peace Award av Kofi Annan på Världspresdagen den 3 maj 2016.

Sammanställt av Lars Asker.



Gado kommenterar inte bara afrikansk politisk utveckling.



Kommentar till valet i Uganda, där Museveni lät sig omväljas en sjunde gång.

What's wrong with Shikamoo?

There is something unique about the way we greet our elders, starts Rachel Magege. There is something peculiar about the greeting, exclusive to the Swahili culture. Rachel, 24, recently returned to Tanzania from the US where she was pursuing her Bachelor's Degree in Law. When she arrived in the US, she immediately noticed the difference.

"I remember feeling awkward that a child could say 'Hi Rachel' like it was normal. And you can greet your Professor with a simple Hello. But when you get used to him, you greet him with his first name. 'Hi James'. There is no way I could do that here," she says and adds: "That is why I appreciate our way of greeting. I think it is a way of showing respect."

That awkward moment

Not everyone wants to be respected this way, says James Martin, 31, a businessman based in Arusha. "I hate Shikamoo," he says of the greeting, especially if it is a young woman involved.

"I prefer to be asked how I am doing. *Shikamoo* creates so much boundaries. It makes me feel like they are showing me so much respect. It becomes hard for me, or men in general, to make any other advances. The relationship becomes too formal."

Robby Salehe, 33, a management accountant based in Dar es Salaam, knows this too well. In fact, most young women must have encountered this situation.

In her view, there must be a reason why her *Shikamoo* gets an abruptly spoken 'poa'. *Poa* is usually a response to *Mambo*, a greeting among peers.

"If it is a woman, perhaps they think I am too old to say *Shikamoo*. I am big in size, so that confuses many. But if it is a man, it is possible that they want something else from me," she says.

What is this Shikamoo about?

Swahili Professor, Abdulaziz Y. Lodhi, a Professor Emeritus at Uppsala University in Sweden, explains that *Shikamoo* is derived from *Nashika miguu yako*, (I touch your feet). This is an ancient Bantu greeting used to address respectfully all elders and people in position.

In all civilisations people develop new greetings from time to time influenced by economic and social developments, political changes and integration with immigrants.

Our Kiswahili civilisation has a continuous history of almost 2,000 years developed by the coastal people coming in close contact with people from various parts of the Indian Ocean.

The professor explains that in different Bantu tribal cultures, it was normal practice to kneel in front of the Chief, or even lie down and touch his feet as if he were a king as kings were divine and representatives of God on earth. Such practices have gradually disappeared with the abolition of divine kingship and feudalism in many societies.

The response, *Marhaba*, which meant 'You have my blessings!' is of course derived from Arabic. Professor Lodhi believes this Arabic loan replaced a longer original Bantu response during the 8th century when Islam was firmly established along the East African coast and Arabic became the literary language of the people all around the rim of the Indian Ocean.

Professor Lodhi recalls how he and Mwalimu Nyerere (Tanzania's first president) used to greet each other and how that changed with time. Back in the 60s and early 70s, he always greeted Mwalimu Nyerere with a *Shikamoo Mwalimu!*, and Nyerere would respond with a simple *Marhaba!*

"But later in the mid-70s when I was Chairman of TANU-ASP in Scandinavia, Mwalimu Nyerere responded with *Marhaba Maalim!* And later from 1994 when we travelled together to Swaziland he started responding with a *Marhaba Profesa!* or *Marhaba Bwana Profesa!*

"Only once in Stockholm in the home of Ambassador Wilson Tibajuka, an old colleague from Dar es Salaam from the 60s, did he greet me *Shikamoo Profesa!* before I could greet him first. I had to respond with *Marhaba Mwalimu!* Then he added with a hearty laughter '*Nimekuwahi leo! Nawe upate fursa ya kunipa Marhaba.*' (I greet you first today so that you can also say *Marhaba* to me.) Mwalimu Nyerere and I had serious literary and political relations and at the same time a joking relationship."

Is it form of oppression?

In her blog, *Nasaha.net*, Ashura Kayupayupa analyses an unpublished essay, 'What's wrong with Shikamoo' (1995) authored by Rakesh Rajani who is currently Head of Civic Engagement and Governance with Ford Foundation. The paper reflects on the effects this greeting has in the process of learning and public engagement.

"Rakesh explained that since the salutation was brought by Arab Sultans to undermine Tanzanian elders and creating inferiority complex, it was not an appropriate salutation for people with equal relationship, rather for the one who is a master and the other one who is a slave. He challenges this greeting among adults today," writes Ashura.

Ashura highlights Rakesh's views, saying that this is also true for the teacher-pupil relationship whereby the student surrenders their right to equal participation in learning by saying *Shikamoo* to the teacher.

Rakesh dares us to imagine a day when a teacher will encourage students to question, challenging them to think outside





the box without holding a stick. That is his problem with *Shikamoo*.

Changing times

Amina Juma, 42, a librarian based in Dar es Salaam says she remembers how wives used to greet their husbands *Shikamoo* in her tribe of Wanyamwezi from Tabora. “When I was a young girl, there were many homes where the man was much older than his wife. The wife would comfortably greet her husband this way. I know it might sound strange today, but why not? It was considered a respectful greeting. However, I don’t think that women today would greet their husbands this way,” she says with a laugh.

Robby, the management accountant says that this generation does not like *Shikamoo* at all. It is quite normal for a teenager to say ‘Hi’ to a 10-year senior.

It is partly the fault of the ones receiving this greeting, says James, the Arusha-based businessman. He is also of the view that most young people think that they are too cool for *Shikamoo*.

He blames it on ‘*utandawazi*’ (globalisation). Many would say ‘*unanizeesha*’ which translates to ‘you are making me look older than I really am.’

Professor Lodhi explains that his younger colleagues, and sometimes even those who are his age, greet him with a *Shikamoo Profesa!* However, recently one of the Kiswahili Professors in Dar greeted him with ‘*Mambo Profesa?*’ Instead of responding with a *Poa!*, Professor Lodhi said *Mambo bambam!* Which the younger professor had never heard before! “People think *Mambo?* is a new greeting developed by the young generation – No! It was there already in the 40s and we boys of my generation were using it. In my experience, most people in the world have no historical depth. Most of them are acculturated, in fast growing unplanned urban areas living in a cultural vacuum.”

Its cultural significance

Modern African cities are a good example of large uprooted populations that are developing vibrant new Western-influenced cultures, which are exploited by new technologies and related commercialism necessitating new terminologies and language usage, says Professor Lodhi.

Professor Lodhi further explains that in East Africa, we have a special linguistic situation where Kiswahili, the only native language with a long literary tradition in the whole of east-central Africa, which is a minority language as far as the number of native speakers are concerned, is the most widely spread language with a very high status, always competing with English.

It has been ‘nationalised’ and it is the 2nd or 3rd language speakers of Kiswahili, who are the vast majority and who have been changing it especially by mixing it with their own ethnic tongues, marginalising the traditional native 1st language speakers of Kiswahili.

“I think that this point has to be made clear before one can answer your question “Do we really need *Shikamoo* anymore?” For a Mswahili like me, the question cannot arise since it is part of our deep-rooted

basic culture and social mannerism expressing good upbringing and showing respect to elders! What is wrong with it? On the contrary we need it even more today when an increasing number of children are growing up with little or no respect for elders.”

“I would suggest one should go and present this question to those to whom Kiswahili belongs as their legitimate cultural heritage. The ‘cultural significance’ of *Shikamoo* – *Marhaba* and many such socio-cultural elements depends on who is using them and in which contexts.”

The professor goes on to say that; “the question raised, I believe, involves an insignificant minority of people in East Africa and who I am inclined to claim are not traditional native speakers of Kiswahili.

One cannot ‘prescribe’ which greetings people should use and which not; however, one can do a good job ‘describing’ how certain greetings are used by a specific group/category of persons, in what contexts and why, and what are their socio-cultural and linguistic backgrounds. Only then one can claim it is a scientific study.

Original by **Abdulaziz Lodhi**

Please note that *Shikamoo/Shikamoo* has nothing to do with Arab Sultans etc as Rakesh Rajani erroneously claims. As a born Hindu, he should know that in the Hindu tradition all children touch the feet of their mother as soon as they get up in the morning. In the Arab or Islamic cultures there is no touching of feet! Rakesh Rajani is falsifying history and spreading false linguistic and cultural information about the Swahili and Bantu cultures and languages. I sent a copy of this article with my comments to him already at the end of April 2016, but to date he has not responded.

Abdulaziz Lodhi





Tanzania fräntas världskongress

Alla involverade i arbetet för att utveckla den Tanzanska biodlingsnäringen fick nyligen en chock. Sedan ett år tillbaka har man sett fram mot att få stå värd för den stora världskongressen APIMONDIA år 2027. Denna samlar vartannat år upp till 10.000 biodlare, forskare och beslutsfattare från hela världen.

Man säger att förberedelserna i Tanzania går för sakta. Nu har Apimondialeadningen i stället beslutat fränta Tanzania kongressen och flytta den till Dubai i september 2027. Bland biodlare diskuteras om den verkliga orsaken var kraftfulla påtryckningar från Kinesiska honungsintressenter.

Carl Gustaf Svensson

Carl Gustaf "Calle" Svensson, Lidingö, har avledit efter en kort tids sjukdom, strax efter sin 80-årsdag. Efter utbildning för biståndsverksamhet (UBV) med praktikplacering vid jordbruksministeriet i Colombia, arbetade Calle vid Utvecklingsfonden i Stockholm.

Calle anlätades av Sida i program för industriutveckling i Guinea-Bissau, Tanzania och Moçambique och verkade senare som svensk biståndschef i Nicaragua, Moçambique och Indien. Han var också med om att starta bolaget Swedfund för att främja samarbetet mellan företag i Sverige och företag i u-länder.

Chikungunya på Franska rivieran

Ett rekordstort utbrott av den tropiska sjukdomen chikungunya plågar södra Frankrike just nu i oktober, rapporterar Vetenskapsradion. Staden Antibes är värst drabbat med över 100 konstaterade fall.

Chikungunya, som bland annat kan ge upphov till svår ledvärk, sprids av den invasiva asiatiska tigermyggan. Myggan



kom till Italien i början av 1990-talet, varifrån den spreds till Frankrike i slutet av samma årtionde.

Förra året hade den asiatiska tigermyggan, som är känd för sitt aggressiva beteende, etablerat sig i 337 regioner i 13 europeiska länder. Även i Sverige har enstaka tigermyggor påträffats.

Vi måste ha koll på den här myggan. För när den väl etablerat sig är den väldigt svår att bli av med. Om man ser en misstänkt tigermygga kan man rapportera den med appen Mosquito Alert, som även finns på svenska, säger Jenny Hesson.

Det finns en annan sjukdom som hon är betydligt mer oroad över. Så långt norrut som i Tyskland finns det nämligen myggor som bär på det virus som orsakar nilfeber.

De flesta blir bara lindrigt sjuka, men om oturen är framme kan resultatet bli både hjärn- och hjärnhinneinflammation. Kruxet, säger hon, är att viruset sprids av en art som också finns i Sverige: nordlig husmygga, vilket är samma mygga som orsakar ockelbosjukan.



– Det är Sveriges enda myggburna virusjukdom. Ockelbosjukans symtom påminner om, men är mycket mildare än, chikungunya. Nordlig husmygga övervintrar som vuxna honor i jordkällare och liknande utrymmen. Alla förutsättningar finns, med andra ord, för att vi skulle kunna få en spridning av nilfeber även här i Sverige, säger Jenny Hesson.

Johan Nilsson DN 2025-10-05

Hearings om valoroligheterna

Den kommission som är tillsatt av president Samia i november för att utreda omständigheterna kring valoroligheterna i Tanzania anordnar landsomfattande offentliga utfrågningningar (dock är journalister inte välkomna). Många hjärtskärande berättelser har blivit kända på detta sätt.

Aurelia Joseph, 75 år, blev skjuten i sitt hem, och förlorade medvetandet. Hon vaknade upp på sjukhuset tillsammans med många andra sårade. Först när hon hostade förstod man att hon inte var död.

Polis kom till sjukhuset och förhörde de sårade. Henne anklagade man för att ha uppmanat till protester, man frågade också

vem hon hade röstat på. Man beordrade sjukhuset att sända hem patienterna, även om de inte var färdigbehandlade, även med kulor i kroppen.

Aurelia har fortfarande rester av kulor i kroppen när detta skrivs. Hon fick recept på mediciner som hon inte kan betala. Skadorna påverkar både hennes armar och ben.

Citizen 2026-01-25



Gospel i S:t Clara

Swahiligruppen i St. Clara kyrka i Stockholm i samarbete med Rumbling Watersound International kommer att hålla en gospelkonsert den 27 februari 2026.

Malariavaccin för fler barn

Den 23 november kom nyheten att UNICEF slutit ett avtal med vaccinalliansen Gavi. Avtalet betyder att kostnaden per dos minskar så mycket att pengarna kommer att räcka för att finansiera 30 miljoner fler doser än planerat. Det betyder att ytterligare 7 miljoner barn kan vaccineras fullt ut.

Gavi är en organisation som samlar regeringar, internationella organisationer, privata initiativ och vaccinproducenter i kampen för att göra vacciner prisvärda och tillgängliga. Sedan år 2000 har de hjälpt till att nå över en miljard barn med livsviktiga vacciner.

– Dagens besked är ett starkt exempel på vad vår vaccinallians gör bäst. Vi använder innovativa finansieringslösningar och partnerskap för att säkerställa prisvärda vacciner som bättre kan skydda barn mot en av Afrikas största dödsorsaker, sade An Vermeersch, chef för vaccinationsprogrammet på Gavi i ett pressmeddelande.

Malaria är en av de dödligaste sjukdomarna i världen. Bara under år 2023 beräknas nästan 600 000 personer döta, varav de allra flesta är barn. Enligt UNICEF dör det i snitt ett barn i malaria för varje minut som går. Att nå ut med vaccin är därför ett av de bästa sätten att rädda liv. Under de senaste åren har fler vaccin godkänts och



allt fler länder har börjat inkludera malariavaccin i standardiserade program. Men sjukdomens utbredning gör att efterfrågan är stor och i kombination med ett minskande internationellt bistånd är det allt svårare för organisationer att möta behoven.

– En så här förödande dödssiffra kräver handling. I en tid av minskande internationellt bistånd är UNICEF fast beslutet att samarbeta med partners för att leverera tillräckligt med vaccin till bästa möjliga pris för att skydda barn, sade Leila Pakkala, från UNICEF i pressmeddelandet.

Avtalet mellan UNICEF och Gavi har kunnat slutas genom en finansiell lösning som betalar ut utlovade belopp från donatorer i förväg. Den lösningen har möjliggjorts av International Finance Facility for Immunisation (IFFIm).

Gavis förhoppning är att de innan 2030 ska ha nått ut till ytterligare 50 miljoner barn med fulla vaccinationsprogram, något som den nya finansieringen möjliggör.

Globalbar Magazine 2025-11-25

Tumaini

Helena Stigsson och Gunilla Widestrand besökte hösten 2025 det Svetan-stödda Tumaini gatubarnsprojektet i Bukoba. För att hedra personalens fina arbete gjorde de tillsammans med Jesper Sjöling en sång. Om ni vill lyssna på den så finns den på Svetans Facebook-sida, *Hands of Hope*. Texten lyder så här:

They stand beside the children,
every single day
Guiding lost footsteps,
showing a brighter way
With patience and with kindness,
they heal what's torn apart
Building homes of love,
with open hearts

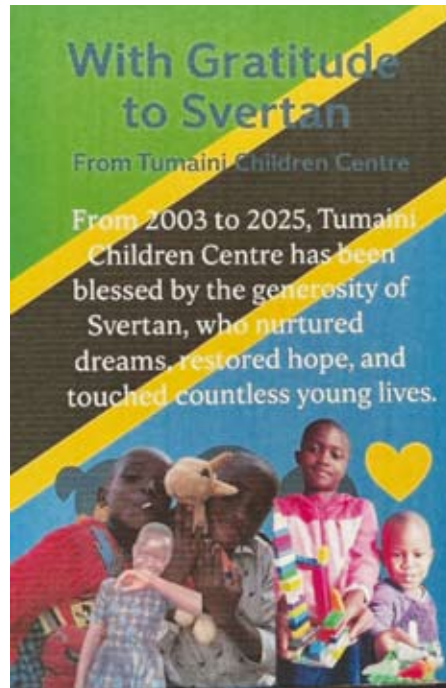
(Chorus / Refrain)

Hands of hope, hands of light
Lifting children through the night
Hands of hope, strong and true
Changing lives in all they do

They give more than shelter,
they give back the dream
Turning pain to laughter,
restoring self-esteem

Heroes without capes,
but courage in their eyes
They carry hope where darkness lies.

Från Tumaini fick de med sig nedanstående tack tillbaka.



Stoppat bistånd ger massmigration

”Afrikas befolkning växer explosionsartat och tusentals unga människor försöker ta sig till Europa. Ett minskat bistånd kommer att leda till att ännu fler ger sig av. Därför behöver vi snarare stärka vårt samarbete inom strategiska områden, skriver Inge Gerremo som under många år arbetat med jordbruksfrågor i Afrika.”

Det här är ingressen till en debattartikel om ”den fullständigt ohämmade slakten av Sveriges långvariga samarbete med Afrika” i Webmagazinet GlobalBar Magazine den 7 januari.

Zanzibar's Revolution anniversary

The 12th of January 2026 marks Zanzibar's 62nd Revolution anniversary. Most of those who lived through it are no more. The revolution's severity is a distant memory for past settlers, and younger generations barely reflect on it. In fact, the Uganda Asian exodus later on sparked more coverage and sympathy.

The world has changed drastically since then. The digital era brings both progress and despair. For oldtimers, the past is nostalgia. The 'world order' has shifted - unconstitutional attacks on sovereign nations are shocking and absurd. The UN can do nothing and seems powerless. Once radical nations are now vulnerable, their resources at stake.

Everywhere there is turmoil: wars, terrorism, rights abuses. Innocents including

kids are killed and families scattered as refugees. Third world countries are plundered of their precious minerals. Despite all these, the perpetrators go unabashed. It is a harsh reality: might dictates right. The underdeveloped past looked much tolerable compared to today's brutal world.

Shifting focus to tiny Zanzibar, its tourism boom has brought riches to investors including outsiders and creating a new elite, the 'nouveau riche', they get rave admiration and respect, the hotels and resorts galore. In the prerevolution days there were no people with extreme riches but merely 'well-to-do' ones who were pious and grounded.

Facebook, Abdulrazak Fazal

Uppsagt migrationsavtal till skiljedom

Rwanda har låtit tvisten med Storbritannien gå till skiljedom eftersom London inte uppfyllt sina ekonomiska åtaganden för partnerskapet för migration och ekonomisk utveckling (MEDP). Partnerskapet, som avslutades av den nya brittiska Labourregeringen, syftade till att omplacera asylsökande till Rwanda .

MEDP, som trädde i kraft den 25 april 2024, inrättades på begäran av Storbritannien som en del av arbetet med att hantera irreguljär migration. Enligt det rättsligt bindande avtalet åtog sig Storbritannien ekonomiskt stöd för flyktingmottagande och ekonomisk integration i Rwanda och gick med på att vidta åtgärder för att vidarebosätta en del av de mest utsatta flyktingarna som finns i Rwanda i Storbritannien.

Efter regeringsskiftet i Storbritannien i juli 2024, förklarade den brittiske premiärministern att partnerskapet var ”dött och begravt”, utan föregående meddelande till Rwanda. Tvisten gäller totalt 100 miljoner pund i överenskomna delbetalningar.

Rwanda surnade till ytterligare då Storbritannien i samma veva kritiserade Rwanda för att stödja M23s attacker med regeringsstyrkor i Congo.

AllAfrica/New Times 2026-01-28



Rwandas Vincent Biruta och UKs James Cleverly vid avtalsceremonin i Kigali, tisdagen den 5 december 2023.

Cairo to Cape Town flight

In Swedish TV1's English Antiques roadshow on July 13, a lady came with a small aircraft model in silver. Her grandfather had been a flight engineer on the first attempt to fly from Cairo to Cape Town in 1920.

The entire route, some 8000 km, was then under British control. Unfortunately, they didn't get any further than to Tabora, where the aircraft crashed. The crew survived with minor brushes. I became curious and found out a lot on internet about the enterprise.

The 1920 attempt to fly from Cairo to Cape Town was one of the earliest and most ambitious long-distance aviation endeavors in Africa, spearheaded by the Royal Air Force (RAF). After World War I, there was a strong interest in demonstrating the potential of long-range air travel, especially to support colonial communication and military logistics in the British Empire. The Cairo to Cape Town route was viewed as a way to prove that air travel across Africa was possible. Preparations Times newspaper and RAF had prepared 44 landing strips along the route, in East Africa at Kisumu, Shirati in Tanganyika (on the east side of L Victoria close to the Kenya border), Mwanza and Tabora. The aircraft used was a civilian version of the Vickers Vimy, a biplane bomber with two Rolls-Royce engines of 375 hp each. The civilian version had been fitted with a wide fuselage with space for 10 persons. They took off from Cairo (Heliopolis) early in February 1920 and reached Tabora after a month. There were a lot of difficulties such as: - Poor and lack of landing fields - Inadequate maps and weather data - Mechanical difficulties due to heat, sand, and fuel quality - Difficult terrain, such as high mountains, jungles, swamps, and deserts.

Krasch at Tabora

In Tabora on February 27th after a morning emergency landing for an overheated cooling system, the repaired aircraft attempted a second takeoff. During the second attempt at 14:00, the starboard (right) engine failed at low altitude due to contaminated water and oil entering the cylinders and induction/exhaust pipes, likely from adulterated fuel. The stall caused a collision with scrub and termite hills just off the Tabora aerodrome. The aircraft was declared damaged beyond repair—the undercarriage had punctured the wings and the fuselage was severely harmed. The two engines were salvaged and sent back to England. The remaining fuselage was creatively repurposed by the Tabora Sporting Club as a pavilion—an unexpected local landmark.

In 1929 the five crew members all received a model of the Vickers Vimy in silver as they had demonstrated the potential of long-range aviation in the colonial world.



- They highlighted the logistical and environmental challenges of African air travel - They marked the beginning of more formalized Imperial Airways routes in the 1920s and 30s

Shortly afterward a successful Silver Queen II flight was accomplished starting with the same type of aircraft which however had to be replaced two times during the 45 days it took to reach the Cape Town.

An interesting history which I did not know anything about before. Is the Vicker Vimy Commercial fuselage still at Tabora Sporting Club? Maybe some Habari-reader knows more about the unusual "pavilion"

Lars Asker



The wrecked Vickers Vimy after its crash near Tabora Airport on February 27, 1920



K107 was the prototype Vickers Vimy Commercial, making its first flight on 13th. April 1919 at Joyce Green Airport in Kent. Initially it bore the interim civilian registration K 107. It was then allocated the civilian registration G-EAAV.

This aircraft was used on an attempt on the Cairo to Cape Town record with a prize of £10,000 from the Daily Mail. Flown by Vickers pilots S Cockerell and F.C.G Broome it crashed at Tabora, Tanganyika on 27th. Feb. 1920.